

oyfo kunst en techniek

jaarverslag 2017

jaarverslag van het bestuur en de directie

4	Bestuursverslag
7	Educatie
17	Activiteiten Museum, Beeldende Kunst en Zaal Zuid
24	Oyfo Techniekmuseum
26	Podiumkunsten
27	Beeldend
28	Zaal Zuid kunstpodium
30	Jeugdplein Hengelo
32	Weekend van de Amateurkunst

verkorte jaarrekening 2017

Balans	34
Staat van baten en lasten	36
Kasstroomoverzicht	37
Toelichting op jaarrekening	38

overige gegevens

51	Overige gegevens
53	Controleverklaring

jaarverslag van het bestuur en de directie

Bestuursverslag

Ook het afgelopen jaar is in vele opzichten een zeer bijzonder jaar geworden. Na een intensieve en constructieve periode van overleg tussen gemeente Hengelo, het voormalige HEIM&CREA en de voormalige Hengelose Muziekschool is in het najaar van 2016 besloten de Muziekschool te fuseren met HEIM&CREA. Dit biedt voor de nieuwe fusiestichting Oyfo enerzijds de mogelijkheid om haar visie t.a.v. Kunst & Techniek in de komende jaren verder vorm te geven en anderzijds krijgt hierdoor het muziekonderwijs in Hengelo nieuwe kansen. Ook de gemeente ziet daarmee een belangrijk deel van haar cultuurbeleid gerealiseerd en besluit in het voorjaar van 2016 tot het bieden van financiële steun d.m.v. een garantstelling voor de noodzakelijke cao-transitie van het personeel van de Muziekschool en een bijdrage in de nieuwe huisvesting van Oyfo. Deze besluiten hebben duidelijk hun effect gehad in 2017.

2017 heeft dan ook vooral in het teken gestaan van:

- Het aanpassen van de organisatie t.a.v. mensen en processen en het doorvoeren van de cao-transitie
- Het implementeren van een nieuw administratiesysteem
- Het werken aan een nieuw inhoudelijk verhaal
- Het onderzoek naar gezamenlijke huisvesting

Het aanpassen van de organisatie

Het samenvoegen van verschillende instellingen heeft altijd de nodige effecten op de organisatie en het personeel. De onderlinge taakverdeling en de wijze van werken is voor elk van de oorspronkelijke instellingen verschillend. Dit vraagt veel energie van de organisatie terwijl de dagelijkse bedrijfsvoering normaal doorgang moet vinden. Dit is niet altijd eenvoudig, het bestuur en het MT zijn trots op alle collega's die ondanks alle onrust met hun passie hun werkzaamheden met enthousiasme uitvoeren.

Naast bedrijfsmatig aanpassingen heeft 2017 in het teken gestaan van het herzien van de personele bezetting. Een belangrijk onderdeel hiervan is de afhandeling van de cao-transitie voor het personeel van de voormalige Hengelose Muziekschool en het doorvoeren van noodzakelijke deeltijdontslagen.

Implementatie van een nieuw administratiesysteem

De oorspronkelijke drie instellingen werkten allen met een eigen en sterk van elkaar verschillend administratiesysteem. Met de invoering van een nieuw administratie systeem worden niet alleen de financiële processen en het cursusadministratiesysteem opgelijnd maar worden ook de projecten in het systeem opgenomen zodat hiervan de voortgang beter kan worden bewaakt en de verantwoording beter wordt ondersteund. Dit is echter niet van vandaag op morgen geregeld. Medewerkers moeten leren omgaan met en nieuw systeem en gaan werken volgens nieuwe processen. Dit zal ook in de komende jaren nog zijn effecten hebben.

Werken aan een nieuw inhoudelijk verhaal

Vanaf het eerste moment is er voor gekozen om vanuit de inhoud de 3 organisaties samen te smelten. In 2017 is er door een werkgroep voortvarend gewerkt aan een nieuwe inhoudelijke Oyfo-brede verhaallijn, een nieuw verhaal waarin kunst en techniek samenkomen en innovatie ontstaat. Nu, juni 2018 wordt de laatste hand gelegd aan dit nieuwe concept.

Het onderzoek naar gezamenlijke huisvesting; Voor wat betreft de huisvesting zijn er twee zaken die het jaar 2017 hebben gedomineerd. Dat is enerzijds de bestaande huisvesting van de Muziekschool aan de Deldenerstraat in Hengelo en anderzijds de toekomstige nieuwe huisvesting noodzakelijk om de visie van Oyfo waar te kunnen maken.

Door de financieel moeilijke positie waarin de muziekschool jarenlang verkeerde is er in 2015 door het toenmalige bestuur voor gekozen om een deel van het gebouw te verhuren aan Wijkkracht. Het totaal verschillend gebruik en het verschil in cultuur tussen beide gebruikers leverde de nodige spanningen op. Zeker nadat in het voorjaar van 2017 de gemeente besloot om de gebouwen aan PKN te verkopen

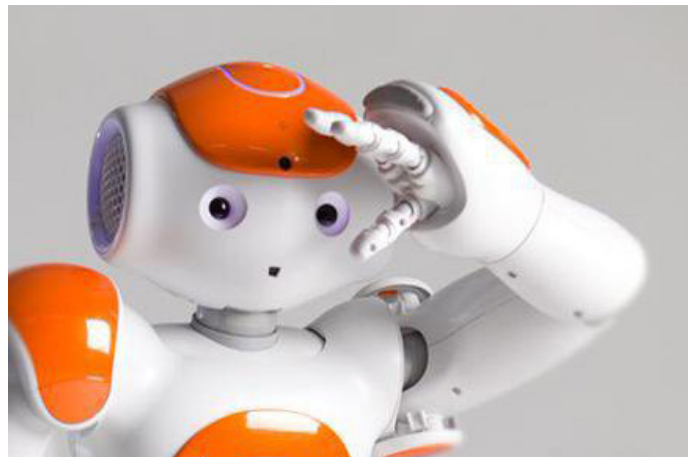
CREA bevindt zich in een oude fabriekshal die niet meer voldoet aan de huidige wet- en regelgeving en dientengevolge op termijn gesloopt zal worden. Voor 2020 dient hiervoor een oplossing beschikbaar te zijn. Vandaar dat in 2017 de nodige aandacht is geweest voor het op termijn elders onderbrengen van de nieuwe fusie instelling.

2017 in cijfers:

Naast de reguliere exploitatie zijn er in 2017 bijzondere uitgaven geweest. Er zijn de nodige uitgaven voor ICT geweest teneinde de bezetting op drie verschillende locaties te kunnen realiseren. Er is een nieuw systeem voor cursus-, project- en financiële administratie ingevoerd en een nieuwe naam is gelanceerd. Desondanks is het verlies beperkt gebleven. De kosten van het uitgevoerde vooronderzoek naar de mogelijkheden van nieuwe huisvesting en inrichting bedragen € 78.000 en zijn in 2017 als verliespost genomen. Daarnaast is er een overschrijding van de frictiekosten van de fusie met ca. € 25.000.

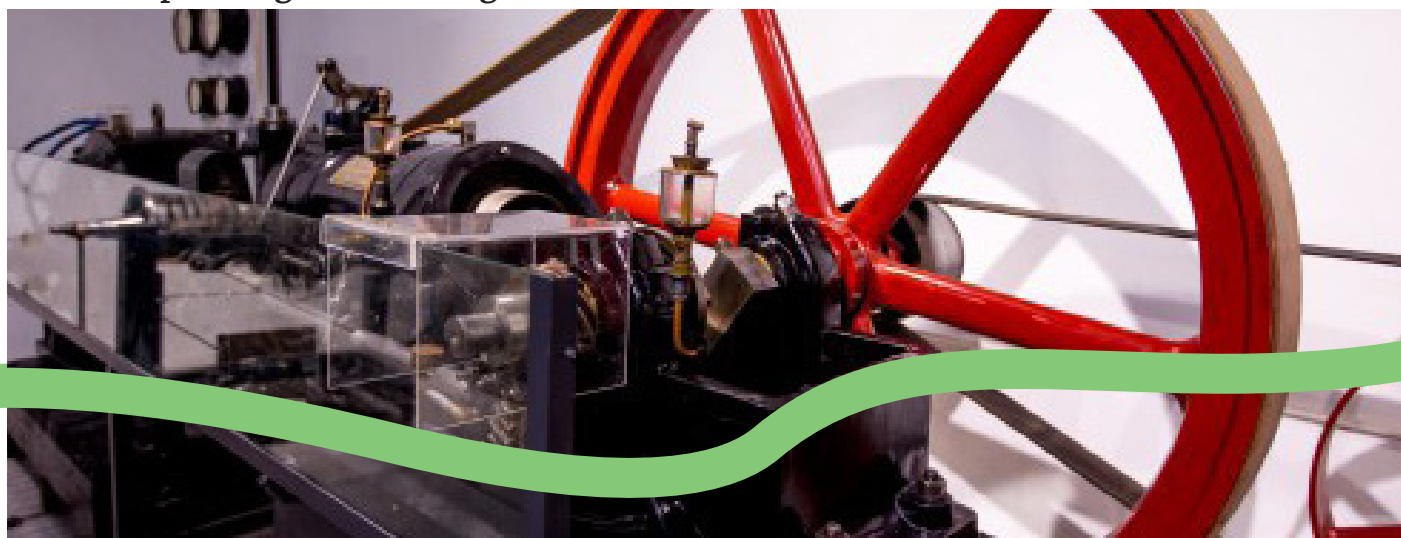
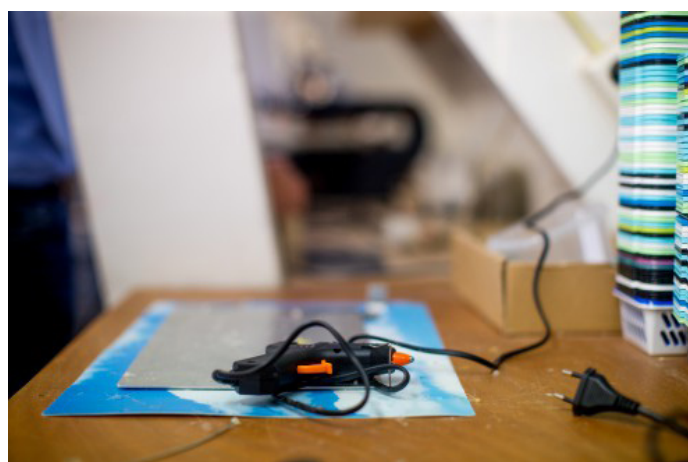
Van bestuur naar Raad van Toezicht;
Met het besluit tot fusie met de Hengelose Muziekschool is tegelijkertijd het besluit genomen om over te gaan op een Raad van Toezicht model. In 2017 is gestart met het opstellen van een nieuw RvT reglement, het vaststellen van profielschetsen voor nieuwe RvT leden en het bijstellen van het rooster van aftreden. Bij dit alles heeft de Code Cultural Governance als uitgangspunt gediend. Als bestuur werd er in voorgaande jaren minimaal 1 keer per twee maanden vergaderd. De eerder genoemde wijzigingen n.a.v. de fusie zijn niet alleen arbeidsintensief maar geven, door de vele veranderingen, vaak ook aanleiding tot de nodige onrust. Daarom heeft de RvT besloten de vergaderfrequentie zoals die was vooralsnog te handhaven om op die manier niet alleen betrokken te blijven maar waar gewenst ook de nodige steun te kunnen bieden.

Veel aandacht hebben we besteed aan de interne organisatie. Om vanuit 3 culturen tot 1 gedragen Oyfo cultuur te komen zal nog de nodige aandacht vragen. De komende beleidsperiode 2018-2022 willen wij de interne organisatie nog beter gaan inrichten waardoor processen efficiënter lopen en wij daardoor gaandeweg meer de blik naar buiten kunnen gaan richten. Aan de hand van een nieuw beleidsplan zullen wij de ambities en de strategische keuzes schetsen van Oyfo Kunst & Techniek voor de komende beleidsperiode.

Een nieuwe beleidsperiode wederom vol uitdagingen en kansen die met name in het teken zal staan van herhuisvesting van onze prachtige nieuwe organisatie!

Educatie

2017

Ook voor de afdeling educatie is 2017 dé start van Oyfo Kunst & Techniek, met als nieuwe partner muziek! Dat betekende voor de afdeling een jaar van een interne afstemming van alle partijen. Oyfo is, blijft én wordt voor leerlingen het met elkaar iets moois maken, zelf de perfecte oplossing verzinnen en slimme maaksels bewonderen, vanuit verschillende cultuurdisciplines en cross-overs.

Doelstelling en middelen

Met haar onderwijsaanbod wil Oyfo kinderen leren zichzelf uit te dagen, nieuwsgierig te zijn, verbanden te leggen, te creëren, fouten te maken, te verbeteren, door te gaan én trots te zijn. Leerlingen ontwikkelen zo hun waarneming, verbeeldingskracht en een onderzoekende houding.

Na de 2e fusie aan het begin van 2017 blijft er uiteraard nog steeds bijzondere aandacht in het aanbod uitgaan naar de vaardigheden die leerlingen moeten beheersen om te kunnen functioneren in de huidige maatschappij en die als basis dienen voor het leven en werken in de kennissamenleving. Het gaat hierbij over de 21e vaardigheden zoals creativiteit, kritisch denken, probleemoplossende vaardigheden, communiceren en samenwerken. Burgerschapsvorming vormt ook een belangrijk aspect in het onderwijsaanbod met maatschappelijke thema's en vraagstukken, respect voor anderen, standpunten innemen en discussiëren.

Kunst (waaronder beeldende- en podiumkunsten), Techniek & Erfgoed zijn de middelen om dit te bereiken. Zoals voorheen HEIM-CREA was, is nu ook Oyfo geen school, wel een leeromgeving. Met (muziek)geluiden en geuren die anders zijn dan op school. Met kunstwerken en museumobjecten die een verhaal vertellen. Met gereedschappen en materialen die op school niet altijd voorhanden zijn.

Bij Oyfo wordt in 2017 het brede palet aan lessen en workshops verder verbreed voor het primair en voortgezet onderwijs, over kunst, erfgoed en techniek. Scholen waarderen Oyfo, omdat zij meerdere methoden combineert om kinderen aan te spreken. Daarmee speelt Oyfo in op de verschillende manieren waarop kinderen leren en geraakt worden: door bijvoorbeeld te luisteren of juist door te doen. Oyfo ontwikkelt ook cursussen, lessen, lezingen en workshops op maat, op verzoek van scholen. Deze kunnen aangeboden worden op het niveau van het primair en voortgezet onderwijs.

Cultuureducatie met Kwaliteit

De eerste CmK periode die de jaren 2012-2016 besloeg is voorbij. De doelstellingen zijn gehaald en de resultaten stemmen tevreden. Er is in de vier jaren 'grip op vernieuwing van het curriculum' gekomen, er is gewerkt aan 'blijvende deskundigheidsbevordering', er worden op beperkte schaal 'leeropbrengsten cultuur beoordeeld' en het al sterke 'netwerk is verder verstevigd'.

In 2016 is er een nieuwe aanvraag voor de tweede CmK periode (2017-2022) geschreven en gehonoreerd! In het kort betekent dit dat “de al ingeslagen weg wordt voortgezet”, aldus de kerngroep. De algemene CmK doelstelling voor de periode 2017-2022: de leerling dient het aanbod (=de cultuurontmoeting) als een geïntegreerd onderwijsaanbod te ervaren dat aansluit bij relevante vakken Kunstzinnige Oriëntatie en/of Oriëntatie op Jezelf en de Wereld. Bovendien kan cultuureducatie ook in samenhang gebracht worden met vakken als Nederlandse taal en rekenen. Met andere woorden: kwalitatieve cultuureducatie dient te worden verankerd in het onderwijs. Het motto daarbij: “We hebben pas echt ons doel bereikt als de leerling de resultaten ziet en voelt!”

Om de ambities voor 2017-2022 te realiseren zijn er doelstellingen geformuleerd op het vlak van verbreding en verdieping van CmK in Hengelo, het versterken van het (strategisch en organisatorisch) netwerk en het verbeteren van de zichtbaarheid van CmK.

Verbreding en verdieping

De ambitie is om zoveel mogelijk scholen met aspecten van CmK te laten werken. Het inzetten van zogenaamde modules in het Verdiepingsprogramma maakt dit laagdrempelig. De modules zijn voornamelijk gericht op het werken met doorgaande leerlijnen. Door het inzetten van dit proces worden zo veel mogelijk scholen verleid stappen te zetten op ‘de CmK-ladder’. De volgende modules worden aangeboden en ingezet: visieontwikkeling, coaching van groepsleerkrachten, meer culturele ontmoetingen als magische momenten, volgen en vastleggen van vorderingen van leerlingen, relatie onder- en buitenschools, onderlinge samenhang modules.

Voor het hele programma wordt een adequaat bijscholings- en begeleidingsinstrumentarium ontwikkeld en samengesteld, met name door de pabo-afdeling van Saxion Enschede. In het basisprogramma is bijscholing en begeleiding gericht op Interne Cultuurcoördinatoren (ICC-ers) en educatief medewerkers/vrijwilligers. Bij verdiepingsscholen wordt daarnaast het schoolteam bijgeschoold. Directie met ICC-er (en bouwcoördinatoren) worden ondersteund bij de CmK-verdieping. Groepsleerkrachten krijgen coaching op de werkvloer bij hun reguliere lessen voor een bepaald cultuurvak. Hiervoor worden educatief medewerkers geschoold in pedagogische, (vak)didactische en organisatorische vaardigheden. Voor elke verdiepingsschool heeft de Commissie Kunsteducatie (CieKE) een vaste contactpersoon aangesteld.

Netwerk

De Hengelose scholen zijn opgenomen in de culturele en sociale omgeving op strategisch niveau in de Programmaraad (= LEA), directeurenoverleg van scholen en culturele instellingen en de CieKE waarin alle culturele kernvoorzieningen, onderwijskoepels en gemeente zijn vertegenwoordigd. De kerngroep uit deze cieKE vormt de schakel tussen het strategisch en het operationeel niveau, dat bestaat uit de educatief medewerkers/vrijwilligers, de ICC-ers en de groepsleerkrachten. Geledingen binnen het operationeel niveau hebben directe, intensieve contacten met de leerling. IKC-partners en (V)SO worden sterker bij het netwerk betrokken. Het gehele netwerk gaat handelen vanuit eenzelfde visie.

Zichtbaarheid

Er gebeurt veel op het gebied van CmK in Hengelo, maar de activiteiten en resultaten zijn nog weinig zichtbaar. De CieKE gaat hier meer aandacht aan besteden, door middel van het inzetten van digitale middelen, lokale pers en ambassadeurs van de pilotscholen uit de vorige CmK-periode.

De regeling CmK wordt in Hengelo ingezet binnen twee cultuureducatieprogramma's, te weten 'Kunst op School' (KoS) en 'ICC wijkprojecten' (ICC). Bijna alle Hengelose scholen nemen deel aan het zogenaamde CmK Basisprogramma (binnen KoS en ICC) en een groeiend aantal scholen gaat een stap verder in het zogenaamde CmK Verdiepingsprogramma (ook binnen KoS en ICC). Alle culturele kernvoorzieningen leveren cultuuraanbod aan beide programma's, zo ook Oyfo.

De CieKE organiseert en coördineert in Hengelo alle CmK-activiteiten en is de spil in samenwerking tussen onderwijs en cultuur. De CmK coördinatie en –onderwijs inhoudelijke invulling vanuit Oyfo worden vanaf augustus 2017 uitgevoerd door twee personen; voorheen door één persoon. Beiden hebben zitting in de commissie. Oyfo treedt namens de CieKE en het Hengelose culturele veld op als penvoerder van CmK.

De al actieve coördinator van Oyfo coördineert beide Hengelose cultuurprogramma's en het beheer ervan op de site JeugdPleinHengelo, kortweg JPH: www.jeugdpleinhengelo.nl De tweede, nieuwe coördinator is vooral in contact met de betreffende scholen actief op inhoudelijke CmK verbreding en –verdieping en beheert de (nieuwe) site www.cultuurwijshengelo.nl

Een greep uit de ondernomen CmK acties in 2017:

- Organiseren Inspiratieavond en lanceren naam en site CultuurwijsHengelo (Hengelo breed, met persmoment).
- Organiseren jaarlijkse provinciale 'Expeditie Cultuureducatie' en regionaal presenteren Oyfo als nieuwe instelling, met pers- en social media berichten.
- Voortzetten 1e ronde bijscholing coach.
- Inzetten 1e coach op nieuwe verdiepingsschool.
- Teken en convenanten met besturen b.o. Hengelo, met persmoment.
- Uitvoeren KoS projecten 16-17, met pers- en social media berichten.
- Organiseren en uitvoeren ICC projecten 16-17 (co-creaties met b.o.), met pers- en social media berichten.
- Voeren oriënterende gesprekken nieuwe verdiepingsscholen.
- Eerste contacten met deel nog niet bereikt (V)SO.
- Evaluatie KoS- en ICC programma door b.o. en instellingen, met social media berichten.
- Samenstellen nieuw aanbod KoS projecten 17-18, met social media berichten.
- Samenstellen 2e ronde bijscholing coach (inzet in 2018).
- Bijwonen LEA bijeenkomsten.
- Uitvoeren bijscholing 'onderzoekend leren' voor museumvrijwilligers, met social media berichten.

- Organiseren/samenstellen 'bevragen van leerlingen' (verbreding evaluatie KoS en ICC projecten).
- Organiseren 5 bijeenkomsten met ICC'ers, 2 met de grote cie. en 5 met de kleine cie., 14 met de kerngroep.
- Informeren van landelijke collega's over de Hengelose CmK aanpak.
- Bijwonen/organiseren provinciale- en landelijke contacten.

Werkvelden

Basisonderwijs

Kunst op School

Het primair onderwijs in Hengelo neemt deel aan het door de commissie Kunsteducatie samengestelde programma Kunst op School; een aanbod van de instellingen waar de scholen op kunnen inschrijven.

De Coördinator Cultuur en School' is een combinatiefunctie die bij Oyfo in huis is gezeteld. Deze coördinator is aanspreekpunt namens alle culturele kernvoorzieningen en stelt in overleg met de commissie het aanbod samen. Bijna alle basisscholen in Hengelo nemen deel aan het programma Kunst op School.

Oyfo biedt in dit programma jaarlijks een nieuw aanbod aan waarin al haar disciplines en cross-overs vertegenwoordigd zijn en stemt dit nauwkeurig af op actuele ontwikkelingen en vragen vanuit de scholen.

Nieuw in 2017 zijn vragen vanuit een nog niet eerder bereikte groep scholen van het speciaal onderwijs; deze groepen worden met een aangepast aanbod bedient. Dat geldt ook voor een nieuwe school voor vluchtelingenkinderen; aansluitend bij de schoolthema's biedt Oyfo KoS maatwerkprojecten.

In 2017 zijn er in het KoS programma 3 muziekprojecten, 1 muziek/erfgoed project, 1 dansproject, 1 theaterproject, 3 beeldende projecten (m.n. nieuwe media), 1 erfgoedproject en 1 beeldend/literatuurproject aangeboden.

ICC wijkprojecten

Naast de KoS projecten nemen leerlingen uit het B.O. ook deel aan de ICC wijkprojecten. Dit zijn projecten die ontstaan vanuit gezamenlijke vragen van wijkscholen. Hengelo is verdeeld in vier wijken; in elke ICC wijkgroep hebben een wijkvoorzitter en, per school, één of meerdere ICC-ers zitting. Elke ICC wijkgroep stelt jaarlijks aan de hand van een wijkthema een ICC wijkproject vast, per bouw.

In de regel bestaat een ICC wijkproject uit vier wijkdeelprojecten met een eigen uitwerking van het thema.

Vijf keer per seizoen organiseert de commissie Kunsteducatie bijeenkomsten voor ICC-ers (Interne Cultuurcoördinatoren). De scholen zijn georganiseerd in ICC wijken per stadsdeel (Noord, Oost, Zuid, Midden) met elk een eigen wijkvoorzitter. Per wijk wordt o.a. tijdens de ICC bijeenkomsten overleg gepleegd met de culturele instellingen om gezamenlijk(e) projecten te ontwikkelen; de zogenaamde co-creaties. Scholen kiezen hierbij voor maatwerk en komen met hun vragen veelvuldig bij Oyfo.

In het voorjaar van 2017 zijn er in het ICC wijkprogramma 12 Kunstprojecten en 2 Techniekprojecten verzorgd; maar liefst 14 projecten in totaal! Deze verhoging van het aantal ICC wijkprojecten werd niet, zoals te verwachten zou zijn, ingevuld door muziekaanbod maar door meer beeldend - en techniek aanbod!

Basisonderwijs in de regio

Veel basisscholen in de regio weten Oyfo te vinden. Het merendeel heeft interesse in een museumles (erfgoed/techniek). De afdeling educatie heeft in 2017 ook een start gemaakt met het aanbieden van cross-overs, zo heeft Oyfo een aantal schoolreisjes verzorgd in het thema Kunst & Techniek, waarbij de leerlingen een schilderworkshop volgden, een workshop met 3d-print-pennen en aan de slag gingen met serious gaming in de Radar & Detectiezaal.

Themagericht werken

Oyfo springt in op landelijke thema's en evenementen. In 2017 stond de Kinderboekenweek in het teken van griezelen, onder het motto 'Gruwelijk eng'. In dat kader ontwikkelde de afdeling educatie een tweetal griezelige techniekworkshops: 'Gruwelijk enge knikkerbaan' en 'Fantastisch lichtgevend monster'. Deze workshops zijn afgenomen door de bibliotheek Tubbergen, een basisschool uit Enschede en door Peuterspeelzalen en BSO's van Kinderdomein (een kinderopvangorganisatie uit Enschede).

Naschools aanbod

In 2017 is het aantal aanvragen van m.n. naschoolse partners toegenomen. BSO's (individueel en vanuit IKC verband) weten ook meer en meer de weg naar Oyfo te vinden en vragen op grotere schaal o.a. om specifiek techniekworkshops. Op 6 verschillende locaties van Kinderdomein was Oyfo in het voorjaar en het najaar van 2017 erg druk met het verzorgen van maar liefst 44 techniekworkshops voor telkens rond de 25 kinderen van 4 t/m 12 jaar. De kinderen hebben ervan genoten, ook voor de Oyfo-docenten was het, ondanks de intensiviteit, een prachtig project. Bijkomend effect is dat de scholen waar deze BSO's plaatshebben ook de weg naar Oyfo weten te vinden voor het Oyfo onderschoolse aanbod. Samenwerking met Kinderdomein krijgt in 2018 een vervolg.

Voortgezet onderwijs

Oyfo verzorgt op vraag van het voortgezet onderwijs (waaronder ook praktijk- en speciaal onderwijs) maatwerk bestaande uit een serie workshops per klas, korte multidisciplinaire kennismakingsprojecten voor meerdere klassen tegelijk (uit de hele regio), museumlessen op het gebied van techniek en erfgoed en korte buitenschoolse cursussen. Oyfo wordt gezien als een goede buitenschoolse leeromgeving voor leerlingen van het Voortgezet Onderwijs, regulier dan wel speciaal, en de instelling ziet meerdere scholengemeenschappen dan ook ieder schooljaar terugkomen. Met docenten wordt overlegd om het programma goed aan te laten sluiten op de verschillende niveaus van alle leerlingen, waaronder het s.v.o.

De educatieve voorjaarstoonstelling is ook dit seizoen bezocht door klassen uit het voortgezet onderwijs; de leerlingen van 14 klassen 1-2 van OSG Montessori werkten met educatief materiaal dat speciaal voor deze doelgroep is ontwikkeld. De najaarstoonstelling werd, voor het eerst, bezocht door een CKV eindexamenklas. Het door Oyfo ontwikkelde lesmateriaal werd speciaal voor deze groep in overleg met de CKV docent vervaardigd.

Hogeschool/Wetenschappelijk Onderwijs

Oyfo heeft ook in 2017 samengewerkt met Saxion Hogeschool Enschede (Lerarenopleiding Basisonderwijs en Kunst & Techniek). De instelling heeft als inspirerend voorbeeld gediend voor studenten in het kader van de minor 'educatie en creatieve technologie'. Daarnaast hebben vier studenten in deze minor een onderwijskundige opdracht uitgevoerd voor Oyfo. In één week tijd hebben ze intensief gewerkt aan een nieuwe invulling van een educatief project rondom de 3d-printer. De uitkomsten daarvan worden meegenomen bij de vernieuwingen in het educatief aanbod voor scholen.

Het traject 'Samenwerken aan Bèta Burgerschap' (Techyourfuture, Saxion Hogeschool Enschede, Universiteit Twente) kreeg in 2017 een vervolg, met nog eens 4 pilotgroepen voor het thema 'Internet der dingen'. Momenteel wordt onderzocht of dit project een vervolg kan krijgen.

Onderwijsgerelateerde projecten b.o. en (V)SO.

Expeditie Cultuureducatie: In 2017 werd de jaarlijkse provinciale 'Expeditie Cultuureducatie' bij Oyfo in huis georganiseerd i.s.m. de provinciale partner; deze expeditie is dé cultuurconferentie voor leerkrachten uit het basisonderwijs en cultuurpartners uit de provincie. Hier heeft de instelling zich middels een groot en divers (alle disciplines gerelateerd – én cross-over) aanbod gepresenteerd als één (nieuwe) organisatie.

Twentse Open Kampioenschappen Mousetrapp Car Race: In 2017 werd deze wedstrijd voor basisscholen en middelbare scholen voor de zevende keer gehouden en er was weer veel belangstelling vanuit scholen uit de hele regio.

In totaal hebben 16.232 leerlingen deelgenomen aan deze educatieve programma's (exclusief Zaal Zuid). Hiervan waren 14.262 Leerlingen van het Basisonderwijs en 1970 leerlingen van het voortgezet onderwijs.

Visie en Educatieplan

Oyfo had in 2016 een mooie aanzet gemaakt tot vernieuwing van het educatie-aanbod door het schrijven van een nieuwe visie die nauw aansluit bij landelijke ontwikkelingen in zowel onderwijs, techniek- en cultuureducatie, als bij de toekomstplannen (herinrichting en identiteit) van Oyfo. Vanuit deze visie wordt in 2017 nog veel explicieter gewerkt vanuit het creatieve proces en de cycli van onderzoekend en ontwerpend leren. Er wordt uitgegaan van een betekenisvolle context en authentieke leeromgeving. En er wordt gewerkt aan een doorlopende leerlijn, zowel verticaal als horizontaal.

Het wapenfeit voor 2017 bestaat uit de totstandkoming van een (voorlopig) Educatieplan, waarin beschreven is hoe de komende jaren gewerkt wordt aan het doorvoeren van vernieuwingen van Oyfo's educatieve producten (voor het onderwijs, cursussen en evenementen). Een en ander verdient nog verdere uitwerking maar een eerste en vooral stéevige basis is gelegd.

Om te komen tot een hoogwaardig vernieuwend educatief aanbod hebben educatief medewerkers van Oyfo diverse inspiratiedagen bezocht, verzorgd door FCP, LKCA en VSC. Hier zijn veel nieuwe inzichten opgedaan en zijn waardevolle contacten gelegd met collegaorganisaties.

In 2017 zijn diverse aanzetten gedaan in de nieuwe richting, waarbij telkens wordt bekeken wat wel en niet aansluit bij onze doelgroep. Er wordt bijgesteld en bijgeschaafd, totdat het perfect is en in het Oyfoaanbod kan worden geplaatst.

Bereik basisonderwijs 2017

Kunst op School: Kunst, Techniek en Erfgoed b.o.

Op onderstaande disciplines is bij aanvang van het seizoen 2016-2017 ingeschreven door de basisscholen. De projecten zijn uitgevoerd vanaf januari 2017.

Hieronder is een overzicht van het aantal leerlingen dat heeft deelgenomen:

KoS projecten: Kunst, Techniek en Erfgoed b.o.	
De liedjes keuken 1-2	352 ll.
Rupsje, rupsje eet maat flink! 1-2	207 ll.
Dansspetters 3-4	403 ll.
Ik ben lekker stout! 3-4	191 ll.
3D design 5-6	484 ll.
Leren programmeren 5-6	277 ll.
Zelfportret in glas en koper 5-6	298 ll.
Gedicht en Geschilderd 7-8	315 ll.
Muziek met Machines 7-8	394 ll.
Stel je voor...! 7-8	521 ll.
Educatieve voorjaartentoonstelling Project 1430 5-6	942 ll.
Educatieve najaartentoonstelling CollectSelect 7-8	965 ll.
Emoties KoS maatwerk OB Horizon	32 ll.
Totaal aantal KoS leerlingen	5381 ll.

ICC wijkprojecten: Kunst, Techniek en Erfgoed b.o.	
Geluiden uit je omgeving 1-2 noord	553 ll.
Het Penselen Circus 1-2 oost	443 ll.
Lievelingstrui 1-2 midden	385 ll.
Cowboys- en indianendans 3-4 zuid	288 ll.
Sieraden maken 3-4 midden	396 ll.
Pointillisme 3-4 oost	465 ll.
Afrikaanse ritmes en dans (dans) 5 zuid	160 ll.
Afrikaanse ritmes en dans (muziek) 6 zuid	154 ll.
Verleden, heden en toekomst 5-6 midden	371 ll.
Dress to Impress 7-8 midden	357 ll.
Streetdans Tapdans 7-8 zuid	310 ll.
Drumcirkel 7-8 noord	587 ll.
Vincent van Gogh en ik 7-8 oost	461 ll.
Totaal aantal ICC leerlingen	4930 ll.

Losse projecten Kunst, Techniek en Erfgoed b.o. (onder- én naschools)	
Museumlessen (Erfgoed en techniek)	2251 ll.
Bibliotheek (Kinderboekenweek)	60 ll.
BSO Kinderdomein	961 ll.
Peuterspeelzalen Kinderdomein	31 ll.
Mousetrap Car Race	95 ll.
Go blokfluit onderschools	324 ll.
Go Blokfluit naschools	19 ll.
Ik heb een melodietje in mijn hoofd	150 ll.
Workshops muziek AMG Schmidt/ BSO Petteflet	60 ll.
Totaal aantal losse projecten leerlingen b.o.	3951 ll.

Bereik voortgezet onderwijs 2017

Onder- en naschools Kunst, Techniek en Erfgoed aanbod	
Educatieve voorjaarstentoonstelling Project 1430	350 ll.
Educatieve najaarstentoonstelling CollectSelect 7-8	15 ll.
Maatwerk Kunst verzameld v.s.b.o. (2 x Pentacollege)	128 ll.
Maatwerk Kunst verzameld v.o. (2 x Carmelcollege, Twickel Plus en –Talent)	346 ll.
Techniek- en Erfgoedlessen (Kijkwijzers, Radar & Detectie, Bruggenbouw, incl. 35 ll. Mousetrap)	1131 ll.
Totaal aantal leerlingen v.o.	1970 ll.

TOTAAL BEREIK	
Totaal aantal leerlingen B.O.	14262 ll.
Totaal aantal leerlingen (V)SO	1970 ll.

Conclusie

In de eerste Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) periode 2012-2016 zijn de doelstellingen gehaald en de resultaten stemmen tevreden. Er is in de vier jaren 'grip op vernieuwing van het curriculum' gekomen, er is gewerkt aan 'blijvende deskundigheidsbevordering', worden 'leeropbrengsten cultuur beoordeeld' en het al sterke 'netwerk is verder verstevigd'.

In de nieuwe CmK periode (2017-2021) wordt de al ingeslagen weg voortgezet en zijn er doelstellingen geformuleerd op het vlak van een onderwijsinhoudelijke verbreding en verdieping van CmK in Hengelo, het versterken van het netwerk en het verbeteren van de zichtbaarheid van CmK.

Binnen het onderwijs heeft de belangstelling voor CmK zich in 2017 blijvend positief ontwikkeld. Dat geldt voor alle geledingen: van (leerling)/groepsleerkracht tot aan bestuurder. Het onderwijs ziet CultuurwijsHengelo, dé uitvoerder van CmK, als goede partner en laat zich door haar adviseren. Ook de Hengelose culturele instellingen zijn goed betrokken bij de uitvoering van CmK.

Er is zo een sterk en op elkaar afgestemd Hengeloos cultureel netwerk ontstaan. Oyfo heeft daarin haar aandeel als stedelijk coördinator, onderwijsinhoudelijke adviseur én als aanbieder. Door het penvoerderschap van de regeling CmK, de coördinatie van de stedelijke cultuurprogramma's, inclusief het beheer ervan op JPH, naast het inhoudelijk adviseren/begeleiden van scholen is en blijft Oyfo de spin 'in het Hengelose cultuurweb'.

Door de steeds verdere invulling en uitwerking van CmK wordt het werkveld van de Coördinatoren Cultuur organisatorisch en onderwijsinhoudelijk verder verbreed.

Ook laten CmK evaluaties zien dat het onderwijs tevreden is over effecten van bijscholingen; bijscholing van educatief medewerkers en in 2017 ook van museumvrijwilligers. De inhoudelijke kloof tussen onderwijs en culturele instelling is verkleind. Er is onderling meer begrip ontstaan. Cultuurontmoetingen zijn juweeltjes gebleken en worden door leerlingen als onderwijs ervaren, mede door goed passende voorbereidings- en verwerkingslessen. Het niveau van begeleidend educatief materiaal is sterk verbeterd: alle culturele instellingen gebruiken hetzelfde format waarin CmK doelen verwerkt zijn. Oyfo ontwikkelt jaarlijks nieuw aanbod en al uitgevoerde projecten worden geëvalueerd en doorontwikkeld. In dit schoolaanbod worden sinds de fusie ook verschillende cultuurdisciplines met elkaar gecombineerd; de eerste stappen naar zogenaamde cross-over-projecten werden al in 2016 gezet; in 2017 heeft de discipline muziek daarbij ook een rol gespeeld.

In het voorjaar van 2017 is de bijscholing van educatief medewerkers, m.n. van Oyfo, voor een rol als 'disciplinecoach' van groepsleerkrachten van pilotscholen voortgezet. Bij wijze van experiment is, met goed gevolg, direct een muziekcoach ingezet op een school om (een deel van) het team groepsleerkrachten te ondersteunen bij het voorbereiden en uitvoeren van kwalitatieve muzieklessen. In 2018 worden meerdere medewerkers vanuit meerdere disciplines, na een tweede ronde onderwijsinhoudelijke bijscholing, meerdere keren als coach ingezet bij pilot- en verdiepingsscholen.

Oyfo heeft aan de hand van de in 2016 geschreven gezamenlijke visie op educatie nieuw educatief aanbod ontwikkeld. Reeds bestaand aanbod van Oyfo is gecheckt en aangepast op aansluiting bij de visie. Met deze nieuw ingeslagen weg wil Oyfo nog beter aansluiten bij landelijke ontwikkelingen in cultuur- en techniekeducatie en daarmee het onderwijs goed bedienen. Ook worden in de nieuwe koers veel vaker nieuwe technieken ingezet en actualiteiten op de voet gevolgd.

Daarnaast is in 2017 een Jaarplan Educatie tot stand gebracht. Een en ander verdient, zoals eerder gesteld, nog verdere uitwerking maar de afdeling educatie heeft binnen de eigen organisatie én daarbuiten een eerste en vooral stévig basis gelegd.

Er worden t.b.v. het totale schoolaanbod, stedelijk als wel regionaal, nieuwe partners gezocht en gevonden. Steeds vaker wordt samenwerking aangegaan met andere partijen (bijvoorbeeld Fablab Enschede en JetNet) om vernieuwend educatief materiaal te ontwikkelen en het onderwijs (binnen en) buiten Hengelo weet de instelling steeds weer te vinden om hun projecten te ondersteunen.

De cijfers over het onder schoolse bereik laten zien dat de al eerder ingezette ontwikkelingen binnen het onderwijs aangaande cultuureducatie, in 2017 voortgang vinden en hebben geleid tot een nog vastere inbedding van Oyfo binnen het (lokale) onderwijs. Het door de scholen afgenomen aanbod van educatieve projecten blijft groeien, zowel vanuit Hengelo als vanuit de regio.

De komst van Zaal Zuid kunstpodium in Hengelo, die de educatieve tentoonstellingen voor b.o. en v.o. leerlingen mogelijk maakt, speelt hierbij wederom een belangrijke rol.

De cijfers laten ook zien dat de vraag naar losse Kunstaanvragen b.o. blijvend minder wordt en deze aanvragen bijna volledig worden ingevuld door aanbod uit het programma Kunst op School en de ICC wijkprojecten. Echter de aanvragen vanuit het v.o. en meer specifiek het s.v.o. nemen toe.

Daarnaast wordt Oyfo ook in het landelijke, regionale en stedelijke educatieve veld op het gebied van kunst, techniek en erfgoed gezien als waardige partner. Zo is in het najaar van 2017 de inhoudelijke Coördinator CmK door het Landelijk Kennisinstituut voor Cultuureducatie en Amateurkunst (L.K.C.A.) gevraagd aan andere CmK aanvragers uit den lande te vertellen over de Hengelose CmK manier van samenwerken met hogescholen.

De educatieactiviteiten die Oyfo ontwikkelt hebben een herkenbaar profiel. De instelling wordt dan ook veelvuldig benaderd voor samenwerkingsverbanden met diverse partijen op educatief gebied.

Kortom, Oyfo maakt zich, weer of op nieuwe onderdelen juist in 2017, onmisbaar in de ontwikkeling en uitvoering van cultuur- en techniekeducatie binnen lopende cultuurprogramma's als via maatwerk aanvragen, onder- en naschools voor het B.O. als wel het (V)SO

Activiteiten door het jaar heen

Iedere maand

Doe- & draaidag

Iedere derde zondag van de maand is er een Doe- & draaidag. Dan draaien ook de wat kwetsbaardere of oudere machines voor het publiek. Kinderen kunnen solderen.

Repair café

Samen met Wijkcentrum De Tempel in Hengelo organiseren we het Repair Café. Mensen kunnen hun kapotte spullen langsbrengen en samen of laten repareren. Gratis toegang. De ene maand is het bij De Tempel, de andere maand in ons museum.

Januari

Doemiddagen

24 december t/m 8 januari 2017. Kinderen kunnen in de kerstvakantie aan de slag met technische Doepakketjes. Ook waren we op beide maandagen geopend en de hele week een extra uur eerder open.

'Asiel van Babok'

7 en 8 januari. Een bijzonder asiel voor verwaarloosde apparaten. Een vreemd omgevallen huisje met een zonderling koppel en een verzameling bizarre mechanische beesten. 'Asiel', een opvangplek voor verwaarloosde en afgedankte huishoudelijke apparaten. Maak kennis met de meest uiteenlopende bewoners. Een bijzondere verzameling schattige, agressieve en grappige dieren. Sommige zijn hulpeloos of lawaaiig, andere zijn onverwacht handig en bruikbaar. Dit alles opgevangen in een bijzonder huisje, 'Asiel'.

Techniek Doemiddag

Op 14 januari kwamen er 66 kinderen in de leeftijd tussen groep 1 t/m 8, naar het museum om samen te werken met een echte ingenieur. Een jaarlijks terugkerend evenement dat samen met het Koninklijk Instituut voor Ingenieurs, afdeling Oost, wordt georganiseerd. Hieronder een CD-tol. Gemaakt door de jongste deelnemers.

Februari

Doemiddagen voorjaarsvakantie

18 t/m 26 februari. Doemiddagen.

Kinderen kunnen aan de slag met technische Doepakketjes. Ook waren we op maandag geopend en de hele week een extra uur eerder open.

Flip de Beer

In de voorjaarsvakantie konden de jongste bezoekers op zoek naar Flip de Beer.

Jonge kinderen kennen deze beer van tv. Flip kan overal in het museum zitten. Als ze hem vaak genoeg gevonden hebben, krijgen ze een Flip de Beer Diploma.

RAAF op reis

In de voorjaarsvakantie, op 21, 22 en 23 februari, waren er voorstellingen van Martin Soeters met Raaf, de eigenzinnige vogel uit Huisje, boompje, beestje van de NTR. Huisje Boompje Beestje is een wekelijks, multimediaal school-tv-programma, waarin kinderen worden gestimuleerd om na te denken over zichzelf, de maatschappij, natuur en techniek.

Elke voorstelling werd voorafgegaan door een sessie waarin kinderen zelf de decorstukken konden maken die horen bij de voorstelling. Na de voorstelling mochten de kinderen voor een greenscreen staan, waarna ze op de foto werden gezet. Vervolgens kregen ze een foto van henzelf mee met Raaf op de achtergrond. In totaal waren er 3 voorstellingen met ieder 55 kinderen.

Maart

Doemiddagen voorjaarsvakantie

25 feb t/m 5 mrt. Kleine Doemiddagen voor de overige regio's die vakantie hebben.

Flip de Beer

t/m 5 maart was Flip in het museum en konden de kleinsten een Flip de Beer Diploma maken door een speurtocht door het museum te maken.

Zabuki

15 maart was er een Zabuki over het thema Suiker. Naast dat er veel verteld werd over suiker, mochten kinderen ook zelf een suikerspin maken en andere proefjes doen. Helaas waren slechts 7 kinderen aanwezig. Omdat de belangstelling voor Zabuki terugliep, is besloten Zabuki voorlopig niet meer te organiseren.

April

Nationale Museumweek

Tijdens deze week, van 4 t/m 9 april, ontdek je ons pronkstuk. Landelijk georganiseerde week vanuit de Museumvereniging waarin collecties van zo'n 400 musea in Nederland centraal staan. Ons museumstuk én pronkstuk in deze week was de afdeling Radar en Detectie. Iedere dag waren er deskundigen aanwezig op deze afdeling, die extra informatie over deze hoogwaardige technologie gaven.

Girlsday

Op 13 april was basisschool De Esmarke uit Enschede uitgenodigd voor de Girlsday. Na een Kick-off van Janine Post, Assistant Professor Developmental BioEngineering op de UT, als rolmodel voor deze meiden, werd er geprogrammeerd met LEGO Mindstorms en werd een bezoek gebracht aan Thales met een Amerikaanse schoolbus. 30 enthousiaste meiden deze dag!

Cursistenexpositie Oyfo Beeldende Kunst

Van 21 april t/m 14 mei kon het mooiste werk van alle cursisten van het afgelopen seizoen bekeken worden in het Techniekmuseum. Meer dan 200 amateurkunstenaars van alle leeftijden hebben in het afgelopen seizoen al hun inspiratie losgelaten op doek, hout, media, verf, metaal, klei of steen. Een team vakkundige kunstdocenten heeft hen gecoacht en begeleid.

Doemiddagen in de meivakantie

22 t/m 30 april. Doemiddagen. Kinderen kunnen aan de slag met technische Doepakketjes. Ook waren we op maandag geopend en de hele week een extra uur eerder open.

Kunstworkshops

In de meivakantie kon het museumpubliek meedoen aan diverse workshops onder begeleiding van docenten Beeldende Kunst, zo konden ze zichzelf laten fotograferen voor een green screen met een door henzelf uit te kiezen achtergrond. Daarna kon de foto uitgeprint worden. Ook kon het publiek emailleren. Eerst een afbeelding in koper uitzagen, daarna emailleren en de oven in. Verder kon er gewerkt worden met een 3d pen. Hiermee kunnen mooie tekeningen de hoogte in getekend worden. En voor de liefhebbers van techniek en textiel kon er een bijzondere draad gemaakt worden met behulp van een boormachine. Met deze draad kon er vervolgens gewoven worden. Zo ontstond er een hip weefsel.

Lezing Sam Drukker

Op 30 april vertelde de internationaal bekende en succesvolle Nederlandse kunstenaar Sam Drukker naar aanleiding van zijn eigen werk en beroepspraktijk over zijn ideeën en de complexe werkelijkheid, authenticiteit, techniek en industrie. Drukker ontwikkelde zich tot een van Nederlands succesvolste portret- en figuurschilders. Aanwezig waren zo'n 30 geïnteresseerden. Aansluitend aan de lezing werd een workshop portret- en modeltekenen gegeven door een Oyfo schilderdocent. Beide activiteiten vonden plaats in het Techniekmuseum.

Mei

Play & learn en Mini Maker Fair

10, 16, 17 en 18 mei

Dit regionale evenement is onderdeel van het Maker Festival Twente. Tijdens de Play & Learn komen leerlingen van het bo en vo naar diverse locaties in Enschede, Hengelo en Almelo. Wij hebben op genoemde locaties 20 lessen verzorgd, verspreid over vier dagen. Aan bod kwamen onder meer het volgende: papieranimatie, Gamemaker (programmeren), emaileren, werken met 3d pennen, werken met koper. Iedere groep bestond uit circa 15 personen. Zowel in Hengelo als in Almelo waren er Mini Maker Fairs na afloop van de Play & Learns. Gratis toegankelijk en bedoeld voor kinderen en volwassenen. Hier waren wij aanwezig met diverse proefjes.

Maker Festival Twente

Roombeek in Enschede was gedurende het weekend van 20 en 21 mei de basis voor dit festival waar makers laten zien waar ze mee bezig zijn. Wij waren aanwezig met de 'Oyfo accuboorauto challenge'. Door het rijden op deze bijzondere auto, aangedreven door twee accuboren, en het afleggen van een parcours in de snelste tijd, konden er leuke prijzen gewonnen worden. Daarnaast hadden we drie workshops ingericht, boetseren, solderen en het maken van een muziekinstrument. Het Maker Festival trok 10.000 bezoekers.

KRANG Festival

Op 25 mei was er de aftrap van het eerste Krang Festival. Een samenwerking van o.a. het Wilminktheater Enschede, Metropool Hengelo, Bibliotheken Enschede-Hengelo-Haaksbergen, Cultuurpodium de Houtmaat, Hengelose Kunstenaars en Oyfo Kunst en Techniek. Op dit buitenfestival met diverse podia kon het publiek genieten van muziek en theater, door het bos heen waren diverse kunstobjecten te bewonderen, er waren activiteiten voor kinderen, van een kunstzinnig speelbeeldenproject tot het zelf maken van een kunstobject. Natuurlijk waren er diverse leuke eettentjes. Het festival is door 12.000 mensen bezocht.

Juni

Mousetrap Car Race 2017

Op 1 juni organiseerden we wederom een spannende techniekwedstrijd voor scholen. Voor de bovenbouw van de basisscholen en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Het doel is: ontwerp en maak een voertuig dat alleen wordt aangedreven door de veer van een eenvoudige muizenval. Het maken van de Mousetrap Car is een prima invulling van de technieklessen.

Vanuit de bovenbouw van de basisscholen deden 6 groepen mee, uit het voorgezet onderwijs 7 groepen. Iedere groep bestaat uit circa 7 kinderen. Daarnaast waren de overige klasgenoten meegekomen om aan te moedigen.

Open dag Oyfo Kunst en Techniek

Op 17 juni organiseerden we een open dag als nieuwe Twentse cultuurinstelling Oyfo Kunst & Techniek, bij Hazemeijer in Hengelo. Bezoekers konden kennis maken met ons gehele cursusaanbod beeldende kunst, muziek, dans en theater. Er waren workshops, demonstraties, optredens en concerten. Ook konden muziekinstrumenten uitgeprobeerd worden. Verder was er techniek en techniekeducatie te beleven door techniekworkshops en –demonstraties waar ca. 200 personen op af zijn gekomen.

Juli en augustus

Twente Gaming Event

Op 5 juli konden bezoekers aan het museum gratis naar binnen. Ze konden gamen met interactieve en educatieve games. De games zijn gemaakt door ‘gaming’ studenten van Saxion. Ook kon het publiek stemmen op de game die zij het beste vinden. De winnende games worden opgenomen in onze collectie en kunnen in het najaar in het museum gespeeld worden. De games hebben een educatief karakter. Het varieert van games die je speelt op de laptop of pc, tot virtual reality games en augmented reality games. Op deze dag zijn ongeveer 75 tweedejaarsstudenten Game Design & Producing en Game Engineering met hun docenten aanwezig. Dit naast het publiek dat op deze leuke middag af komt. Op de middag zelf worden de winnende games bekend gemaakt.

Ook krijgt het publiek de games van de eerstejaarsstudenten van genoemde opleidingen te zien.

Zomervakantie

8 augustus t/m 3 september.

Doemiddagen. Kinderen kunnen aan de slag met technische Doepakketjes. Iedere dinsdag en donderdag. Alle regio's van Nederland.

September

Open Monumentendag

Op 10 september was het museumgebouw gratis toegankelijk voor het publiek. Het thema van de Open Monumentendag dit jaar was ‘Boeren, burgers en buitenlui’. Daarom werden er weefdemonstraties gegeven op weefgetouwen die door de Twentse boeren al vanaf de 16e eeuw werden gebruikt om in de huiselijke kring te weven.

Lambertuskermis Hengelo

20 september. Net als in de voorgaande jaren heeft de Gemeente Hengelo aan Oyfo de opdracht verstrekt om tijdens de Lambertuskermis van 20 tot en 24 september tijdens de kermisdagen het gebied van de Wemenstraat tot de hoek van de Wetstraat op kunstzinnige wijze aan te kleden. Doel is om hiermee de looproute over de kermis te markeren en van extra opvallende licht-elementen te voorzien. Oyfo-docent Lara Vos heeft een groot metalen rad gemaakt en diverse vliegervormen met verlichting aan over de straat gehangen. De bijdrage voor 2017 is duurzaam gemaakt en wordt voor de kermis in 2018 verder uitgebreid.

Oktober

Weekend van de wetenschap

Op 7 oktober was er deze landelijke dag met als thema Dagelijkse zaken, bijzondere technieken. Bezoekers konden aan de slag met Augmented Reality. Doordat het nog mooi weer was, was het helaas niet druk deze dag.

Vakbeweging

Op 12 oktober was er een themabijeenkomst over de vakbeweging en haar rol in deze regio. Wat leren we van het verleden en hoe staat de vakbeweging er in de toekomst voor? Een middag- en avondprogramma met sprekers, een discussie en een hapje eten. Met medewerking van Henk van der Kolk, Hans Hupkes (FNV), Semih Eski (CNV) en Dik Nas. Circa 50 personen woonden het programma bij.

Museumkidsweek 2017

Herfstvakantie 14 t/m 19 oktober. Maak een griezelsselfie met Tikkit in het Techniekmuseum en win een museumtrip. Een initiatief van de Museumvereniging.

Gruwelijke knikkerbaan

16 t/m 27 oktober, gedurende de herfstvakantie van alle regio's. Bouw mee aan de Gruwelijke Grote Enge Knikkerbaan en maak je eigen Monsterknikker! Kinderen kunnen bouwen aan deze bijzondere Knikkerbaan én zelf een monsterknikker maken voor de Knikkerbaan. Iedere dag kon er gebouwd worden onder begeleiding van docenten Beeldende Kunst.

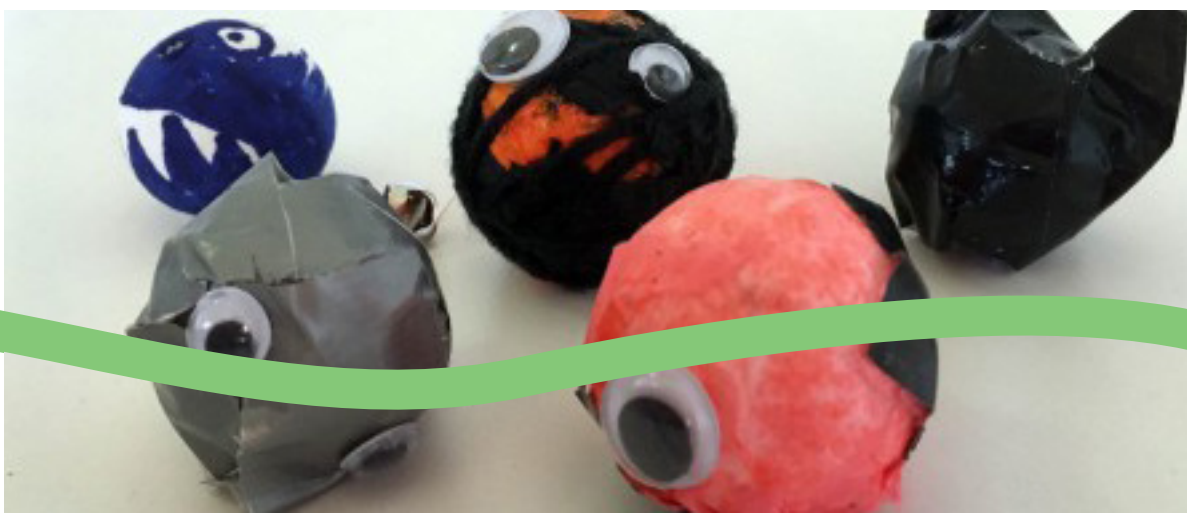
Landelijke Wetenschapstraining

Op 24 oktober konden kinderen hun brein fit trainen met de Wetenschapstraining. Vragen stellen, inschatten wat het antwoord is en vervolgens uitzoeken of dat klopt, dat is precies wat een wetenschapper doet. Op deze dag waren er twee sessies waar het publiek zich bij aan kon sluiten om de hersenen te trainen. Drie kwartier lang gingen ze met een sportieve 'coach' (een professionele dramadocente) en een deskundige vrijwilliger het museum in en deden ze samen bringym bij alle interessante dingen die in het museum staan. Voor de eerste ronde bestond veel belangstelling, zo'n 25 kinderen deden mee. De tweede ronde was rustiger.

November

MuseumJeugdUniversiteit

Op 12, 19 en 26 november waren er lezingen in het kader van de MuseumJeugdUniversiteit. Een landelijk initiatief van de VSC, Vereniging voor Science Centra. Oyfo Techniekmuseum werkt hierin samen met Cosmos en Wonderrijk Twente Natura Docet. Deze MJU's zijn er speciaal voor nieuwsgierige kinderen. Ze krijgen extra uitleg over bepaalde onderwerpen en ze kunnen vragen stellen. Op 6 november vond het college bij het Techniekmuseum plaats over 'Hoe komt het dat je moet plassen?' Waarom plas je eigenlijk, hoe komt het dat je kunt plassen en wat hebben je hersenen hiermee te maken? Urologe Jessica Vriesema werkt bij de Ziekenhuis Groep Twente en samen met haar namen we een kijkje in de klike/otto van ons lichaam. Er waren 45 kinderen en 55 volwassenen aanwezig.

December

'Bijzondere technieken, dagelijkse zaken' tijdens de kerstvakantie

Een kerstvakantie vol activiteiten in het Techniekmuseum. Zo konden bezoekers meedoen aan een race met een robothond, waarbij men kaarten kon winnen voor de bioscoopfilm over de uitvindingsfamilie 'De familie Slim'. Er waren maar liefst 100 kaarten te winnen.

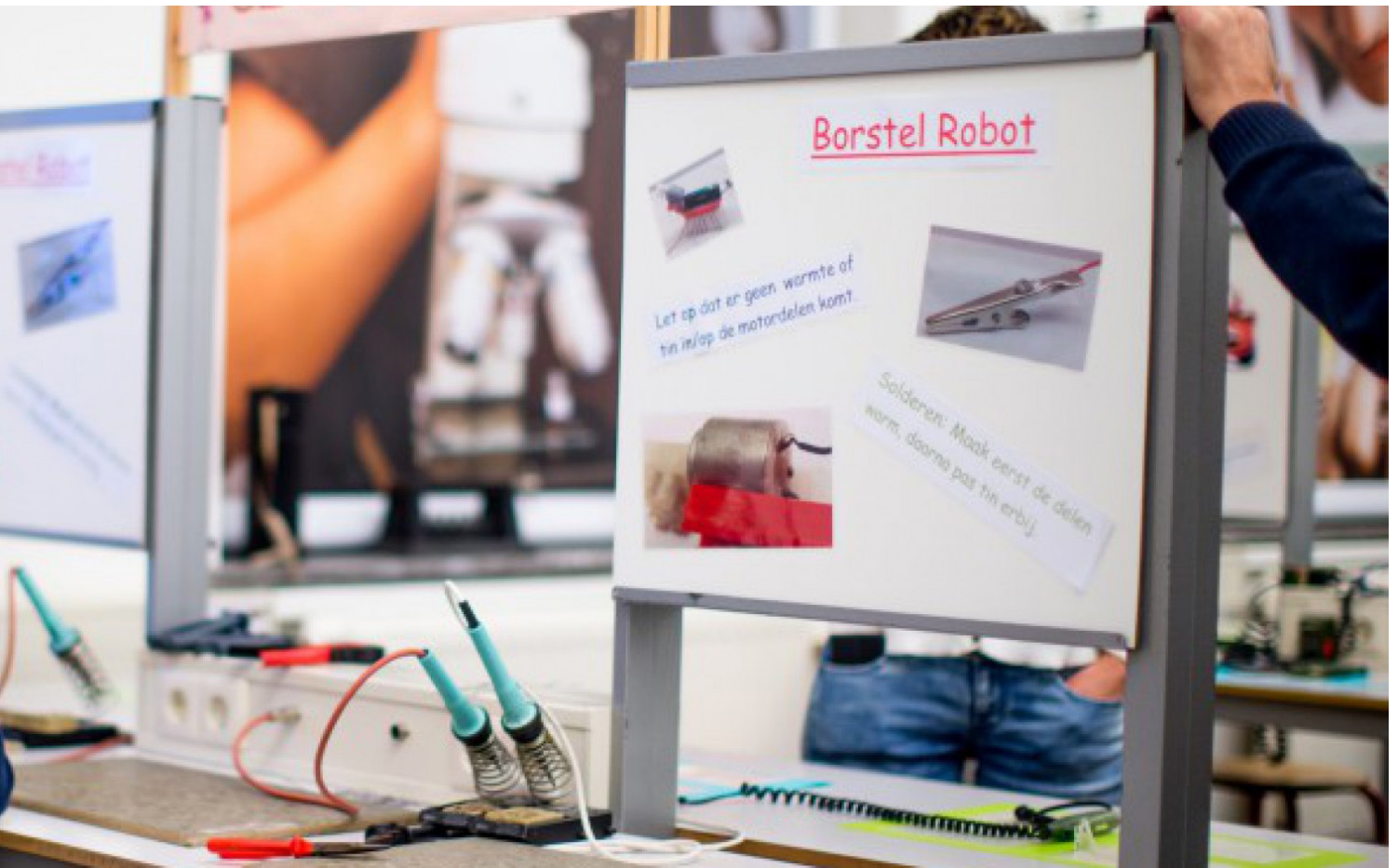
Ook was Eddy de onderwijsrobot in het museum. Eddy kan zowat alles, zelfs dansen op livemuziek; op gezette tijden gaf hij een voorstelling samen met leerlingen van Oyfo Podiumkunsten. verder was er augmented reality, virtual reality, doemiddagen en een warmtebeeldcamera. Verder was er een lezing van Assistent Professor Dennis Reidsma van de UT. Hij sprak over robots en andere technologie. Een Oyfo docent Podiumkunsten bracht bezoekers in vervoering met 'Bleeping & Tweaking'; hij liet zien en horen hoe elektriciteit en elektronica de muziek van de afgelopen en de komende eeuw vormen. De kleinere kinderen konden een zoötroop maken. Dit is een soort van kijker met bewegend beeld. En last but not least, Science on tour liet bezoekers meedoen aan proefjes met verschillende scheikundige principes, zoals statische geleiding.

Kortom, een vol programma op het snijvlak van kunst en techniek.

Bezoekers

Het museum heeft 30.893 bezoekers ontvangen. Oyfo-breed betekent dit een totaal van 53.539 bezoekers, cursisten en deelnemers.

Oyfo Techniekmuseum 2017

Collectieregistratie en Conservering: Beheer en Behoud

Met ingang van januari 2017 is een Cluster Manager Museaal aangesteld (deel uitmakend van het per die datum nieuw ingestelde MT) voor het aansturen van de gehele museale afdeling. Met ingang van 2017 werd een collectiebeheerder aangetrokken die na afloop tijdelijk contract in april 2018 wordt opgevolgd door een collectiebeheerder* voor minimaal een half jaar tot een jaar. De opdracht aan deze collectiebeheerder is sturing op, en voortgang bewaken van, een Plan van Aanpak dat eind 2017 is opgesteld door de CM Museaal.

Hierin staan speerpunten beschreven als het opheffen van achterstanden in registratie, behoud en beheer (inclusief depot), opstellen van een actueel CHV en het bevorderen van museale deskundigheid. Oyfo kiest hiermee voor een daadkrachtige aanpak waarmee tevens zorggedragen wordt voor overdracht en borging van kennis.

*Deze collectiebeheerder is werkzaam bij collega museum De Twentse Welle in Enschede. Hiermee is op initiatief van Oyfo tevens een solide samenwerking ingezet tussen de beide musea, ook in het kader van de Regionale culturele infrastructuur (RIS).

Het omzetten van de collectieregistratie van Access naar Adlib is een van de speerpunten en dient zorgvuldig onderzocht, onderbouwd en geïmplementeerd te worden. Daarnaast moet besloten worden of registratie van de bibliotheekcollectie van het KIC (Kennis en Informatie Centrum) hierin meegaat.

Na opschoning en het implementeren van de benodigde processen zal een realistisch beeld voorliggen van waaruit de juiste keuze gemaakt gaat worden voor wat het museum op het gebied van collectiebeheer aan kennis en kunde in huis nodig heeft; toekomstbestendigheid en de ontwikkeling van de nieuwe verhaallijn/herhuisvesting in ogenschouw nemende.

In 2017 is een nieuw Collectieplan geschreven voor 2017-2019. De keuze om het plan op een looptijd van 2 jaar te stellen is gebaseerd op de eventuele herhuisvesting waarna het Collectieplan een herziening dient te ondergaan.

Het schenkingsbeleid is geactualiseerd met nieuwe formulieren en richtlijnen en de werkwijze omtrent bruikleenverkeer wordt gestroomlijnd.

Museumzalen

Met name de Textielzaal ondergaat een herinrichting. Het draaiende krijgen van de nieuw verworven Elitex (een elektrisch aangedreven weefgetouw) voor productie van eigen hand-theedoeken is een uitdaging voor de vrijwilligers. Er wordt samengewerkt met LWL-Industriemuseum Westfälisches Landesmuseum für Industriekultur TextilWerk Bocholt.

In alle zalen is aandacht voor intensivering van schoonmaak, de plaatsing van objecten, restauratie van objecten, renovatie van vitrines, en handhaving van museale richtlijnen. Vanuit het Plan van Aanpak is er in 2018 in het huidige pand aandacht voor klimaatbeheersing (meting), tevens in de opmaat naar herhuisvesting en de bijbehorende klimaateisen.

Technieklokaal: technieklessen

In 2017 worden de educatieve programma's vallende onder v.h. Technieklokaal in de reguliere educatieprojecten opgenomen.

Er wordt vormgegeven aan technieklessen Infento, 3D-print- en tekentechnieken, LEGO, robotica.

De afdeling educatie start met de ontwikkeling van een nieuwe visie op Oyfo-brede onderwijsprojecten. Het Educatieplan beschrijft op welke pijlers de cultuur- en techniekeducatie gestoeld wordt.

PR Museaal

De PR voor het museale gedeelte krijgt een eigen huisstijl, met een museumplattegrond voor de bezoekers en een nieuwe museumflyer. Gelet op de plannen voor herhuisvesting wordt bij alle keuzes overwogen welke al dan niet tijdelijkheid gemoeid is met ontwikkeling van nieuw materiaal. De museumflyer wordt verspreid in de recreatiesector. Plaatsing van (lokaal, regionaal en landelijk gerichte) advertenties en advertorials (deels free publicity, deels betaald) dragen bij aan de bekendwording van de nieuwe naam Oyfo Techniekmuseum.

Podiumkunsten

Voor de afdelingen dans, theater en muziek, per 1 januari 2017 samengevoegd als Oyfo Podiumkunsten was 2017 een bewogen jaar. Bij de overgang van de muziekschool Hengelo naar Oyfo is bij de afdeling muziek direct geacteerd op het teveel uitbetaalde aantal uren van de medewerkers. Als gevolg van de nieuwe werkwijze middels de normjaartaak en de daarbij gewijzigde verhouding lesgerelateerde/niet-lesgerelateerde uren ontstond duidelijkheid over de gewerkte uren in relatie met de grootte van de individuele FTE's.

Normjaartaak

In november jl. hebben gesprekken met de muziekdocenten in loondienst (24 in totaal) plaatsgevonden omtrent de gewijzigde en door de ondernemingsraad geaccordeerde normjaartaak met een substantiële verlaging van het aantal te belonen uren als gevolg. De financiële effecten hiervan zullen in 2018 merkbaar zijn.

Deze gewijzigde manier van werken vergt aanpassingen van alle medewerkers en wordt langzaam ingebed in onze Oyfo organisatie. Komend seizoen 2018/2019 zullen gesprekken met de medewerkers van de dans, theater en beeldende afdeling worden aangegaan.

Prijsverhoging

Een substantiële prijsverhoging richting de klant is doorgevoerd. Dit vergt het nodige denkwerk en is in snel tempo doorgevoerd om resultaatverbetering te bewerkstelligen. Opvallend is dat relatief weinig klachten het gevolg zijn. Vooral de prijzen voor muzieklessen zijn sterk verhoogd.

Cursusaanbod

Het aantal jaarlijks te geven lessen voor ons langlopend aanbod 17/18 is wat betreft de dans en theaterafdeling eensgezind bepaald op 37. Voor muziek is dit gehandhaafd op 40 weken. Het aantal activiteiten van de cluster Podiumkunsten is groot te noemen met als hoogtepunten het Kerstconcert, het WAK weekend, de choreografiewedstrijd, de Kunstmarkt Tuindorp, de theatervoorstelling, de popweek en de einduitvoering muziek. Bijzonder is de nieuwe samenwerking met de St. Kamermuziek Hengelo waarbij leerlingen van de afdeling Oyfo muziek in de gelegenheid worden gesteld kennis te vergaren door middel van workshops met de concerterende muzikanten.

Activiteiten

Bestaande relaties als zijnde Stichting Centrummanagement Hengelo worden onderhouden. Hierdoor worden gezamenlijke activiteiten ontplooid waardoor de kosten van optredens van de podiumkunsten omlaag gaan. Met de belangrijke relatie 'Federatie van Hengelose Muziekverenigingen' waarmee Oyfo een slechte verstandhouding onderhield, worden gesprekken geopend en wordt voorzichtige vooruitgang geboekt.

Er ontstaan n.a.v. activiteiten nieuwe ideeën. Er zal in 2018 een choreografie/compositie dag/week worden georganiseerd, een samenwerking binnen de clusters dans, theater en muziek.

Clustermanager

Doordat de clustermanager podiumkunsten op drie locaties werkt en de meeste tijd gaat naar de nieuwe prijsstelling voor de productencatalogus, het aanzeggen van deeltijdontslagen en de veranderde normjaartaak komt hij vooral in de relationele sfeer tekort om de dans/theater afdeling te leren kennen en te leiden. Duidelijk merkbaar is dat dit aanzienlijk is verbeterd door de verhuizing van de afdeling muziek naar het Esrein per februari jl.

Verhuizing

In mei 2017 verwisselt het pand Deldenerstraat 20 van eigenaar. De Protestantse kerk blijkt geen goede match met het muziekonderwijs en heeft bovendien verregaande verbouwingsplannen. Deze worden regelmatig zonder overleg bewerkstelligd en mede daardoor wordt de situatie onhoudbaar. In december wordt beslist dat de muzikafdeling in februari 2018 verhuist van de Deldenerstraat naar het Esrein 5. Medewerkers muziek zijn verheugd en er is weer licht aan het eind van de tunnel. Oyfo gaat van drie naar twee huizen en een deel van de toekomstplannen wordt daarmee gerealiseerd. In een proces van lange adem is er weer een stap vooruit gezet.

Beeldend

Aanbod

Voor het seizoen 2017-2018 hebben we Oyfobreed besloten om het aanbod van 2016-2017 als leidraad te nemen. Aan de hand van een inventarisatie bij de docenten is wel besloten om enkele cursussen qua opzet wat aan te passen om zo meer aan de wens van de cursisten en leerlingen te voldoen. Dit zijn dan relatief kleine veranderingen in de frequentie of extra lessen op andere data/tijden. Evenals voorgaand cursusjaar liep het op de kindercursussen storm. Maak je eigen computergame. Maar ook de keramieklessen (voor volwassenen) zijn dit seizoen in goede aarde gevallen. Gelijk als vorig cursusjaar zien wij ook de groeiende animo voor kortlopende lessen / workshops als Modelboetsen en fotografie.

Cursistenbereik beeldend en podium

Aan de cursussen beeldende- en audiovisuele kunst, dans, theater/musical en muziek namen totaal 2003 cursisten deel. Verdeeld over muziek (1001), dans (465), beeldende kunst (390) en theater/musical (47). Daarnaast zijn er meer knipkaarten verkocht voor het volgen van losse lessen. Deze stijging t.o.v. de voorafgaande jaren past ook in het beeld van de klant die zelf wenst uit te maken wanneer en bij wie hij/zij lessen volgt.

Zaal Zuid kunstpodium

Educatieve tentoonstellingen, overige tentoonstellingen en start nieuwe projecten 2018.

Zaal Zuid kunstpodium

Met Zaal Zuid organiseert Oyfo Kunst & Techniek een paar keer per jaar tentoonstellingen beeldende kunst in Hengelo. Rondom de tentoonstellingen worden prikkelende educatieve programma's voor het basis- en voortgezet onderwijs ontwikkeld die passen in de verschillende leerlijnen. Zaal Zuid is een podium waar een breed publiek kennis kan nemen van interessante tentoonstellingen.

Educatie

Het educatief aanbod bij de tentoonstellingen van Zaal Zuid valt onder het aanbod Kunst op School. Het lesaanbod wordt per tentoonstelling ontwikkeld en voldoet aan de richtlijnen CmK: 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. Per tentoonstelling wordt het lesmateriaal geschreven en uitgewerkt door een vaste poule van educatiemedewerkers, in nauw overleg met de tentoonstellingsmaker van Zaal Zuid en de afdeling educatie.

Deze educatief medewerkers zijn tevens de begeleiders tijdens de schoolbezoeken. Het pakket bestaat uit:

- Lesbrieven aan de scholen (voorbereidende les en verwerkingsles).
- Introductie op de tentoonstelling door de educatief medewerker.
- Korte rondgang door de tentoonstelling.
- Kijkvragen en actieve verwerking d.m.v. onderzoek/proefjes gebaseerd op de tentoonstelling. (Individueel of in groepjes).
- Evaluatie door de educatief medewerker en de leerkracht.

Project 1430

In samenwerking met Museum Hengelo

De educatie bij Project 1430 werd in het najaar van 2016 gestart voor de groepen 7 en 8. In het voorjaar werd de tentoonstelling speciaal voor het onderwijs verlengd voor de groepen 5-6. Voor publiek was Project 1430 te zien van 5 november 2016 t/m 23 december 2016. Meer over de educatie is te lezen bij Onderwijs, Kunst op School.

Professionele beeldende kunstenaars en vormgevers uit Hengelo werden uitgenodigd om een voorstel te maken met als vertrekpunt de zandstenen fragmenten van Huys Hengelo. Kan er een verbinding worden gelegd tussen dat verre verleden en het heden dat als het ware de omgeving en de context van deze fragmenten vormt. Welke (verborgen) verbindingen tussen heden, verleden en toekomst dragen ze in zich?

Een jury maakte een selectie uit de voorstellen. De 13 deelnemende kunstenaars lieten werk zien bij Museum Hengelo en Zaal Zuid kunstpodium: Anita Boerrigter, Arletta Elst-Warwzyniak, Rineke Engwerda, Ria Geerdink, Gunter Gruben, Viktoria Gudnadottir, Tine Kemperman, Ricardo Liong-A-Kong, Gertie van Nuenen, Rob von Piekartz, Martha Lucia Steenhuis Inagan, Talya Damhuis-Meller, Heleen van der Veen.

De Bomen en het Bos

In samenwerking met galerie Jansen & Kooy in Warnsveld.

Zaal Zuid toonde met De Bomen en het Bos werk van beeldend kunstenaar en theatermaker Geert Voskamp dat nooit eerder te zien was geweest. Vooral de reeks van twaalf grote schilderijen met als titel 'Het Raam' was een spectaculair onderdeel van de tentoonstelling; een serie waarin tijd, de opeenvolging van de seizoenen, zon- en maanlicht samenkomen.

Daarnaast waren een aantal grote houtskooltekeningen te bewonderen.

Geert Voskamp ontving zijn opleiding aan het Instituut voor Kunstnijverheidsonderwijs in Amsterdam, de latere Rietveldacademie. Vanaf 1965 tot 2000 was hij als docent verbonden aan de Academie voor Kunst en Industrie (AKI) in Enschede. Een multi talent; naast graficus, tekenaar en schilder was hij actief op het gebied van theater en film. Hij was medeoprichter van het roemruchte kunstenaarscollectief 'De Enschedese School'.

CollectSelect

CollectSelect was te zien van 29 oktober t/m 23 december 2017. De educatie bij CollectSelect is ontwikkeld voor de groepen 7-8. Meer over de educatie is te lezen bij Onderwijs.

Zes kunstenaars maken een selectie uit eigen werk en uit vijf kunstcollecties. Zij laten zich inspireren door kunstwerken die in drie openbare en twee privécollecties aanwezig zijn in de gemeente Hengelo. Zij zijn gevraagd om een selectie te maken uit eigen werk en deze, met de keuzes uit de kunstcollecties, in een samenhangend geheel te presenteren bij Zaal Zuid kunstpodium.

De deelnemende kunstenaars kennen een verscheidenheid in leeftijd, ervaring, discipline en achtergrond waardoor er vanuit zeer diverse invalshoeken naar de collecties is gekeken en is geselecteerd. De tentoonstelling wil een poging zijn om het potentieel dat aanwezig is in deze openbare en privécollecties, via de ogen van deze kunstenaars in een nieuwe context te plaatsen. Hoe het samengaan van artistiek erfgoed, en de huidige kunstpraktijk tot nieuwe en onverwachte resultaten kan leiden.

Deelnemende kunstenaars

Louis van Aarle, Maarten van Aken, Jan Baetsen, Mieke klein Obbink, Uli Langendorf, Monique IJsseldijk
Gebruikte collecties: Privécollectie dhr. B.J. ter Braak, Privécollectie fam. J. Noltes, Museum Hengelo, Gemeentelijk Kunstbezit, HeArtgallery uitleencollectie
Geselecteerde kunstenaars uit de collecties: Henk Lamm, F. Boersma, Riemco Holtrop, Willem Althuis, Frans Bolscher, Hans Ensink op Kemna, Jef Diederer, Ger Lataster, Charl van Ark, Jan Boers, Pieter Laurens Mol, Henk ter Horst, Tine Kemperman, Jan van der Leest, Sonja Helsloot, Sven Nijhuis, Afra Willems, Fred Weinreder, Ulay, P. Cox, J. Jans, Theo Wolvecamp, Ronald Ophuis, Emilio Paolo Novani.

Vooruitblik programmering 2018

In 2017 wordt een start gemaakt met een samenwerking met Ronald de Ceuster, voor zijn multidisciplinaire theaterperformance Fixation.

Met Stichting Beeldruimte wordt een vervolg afgesproken op het project en de tentoonstelling Landschap in mijn Hoofd, met de titel Identitijd.

Een overzichtstentoonstelling met het werk van de Hengelose kunstenaar Jop Horst wordt gepland in het voorjaar van 2018. De hommage aan Jop Horst vindt plaats in Rijksmuseum Twenthe en bij Zaal Zuid, waarbij de grote overzichtstentoonstelling bij Zaal Zuid wordt begeleid met een educatief programma voor de groepen 5-6.

De educatieve programma's van Zaal Zuid zijn door 785 leerlingen bezocht.

Jeugdplein Hengelo

Via Jeugdplein Hengelo kunnen kinderen en jongeren in Hengelo kennismaken met activiteiten op het gebied van sport, cultuur en ontmoeting. Diverse partijen die activiteiten voor jeugdigen aanbieden, presenteren op de website kennismakingsactiviteiten voor 2,5 t/m 16 jarigen, waarbij de nadruk ligt op 4 t/m 12 jarigen.

Doel van deze activiteiten: verdieping, verrijking en doorstroom naar regulier aanbod.

Het aanbod wordt gedaan door professionele instellingen en zelfstandige, commerciële aanbieders uit Hengelo.

Jeugdplein Hengelo wordt uitgevoerd in opdracht van de gemeente. De coördinatie ligt bij Oyfo met de taak dat er op onafhankelijke wijze zorg voor wordt gedragen dat aanbieders van sport, cultuur en welzijn een plek op Jeugdplein Hengelo hebben.

Naast beheer van de website, PR, de contacten met diverse aanbieders, verantwoording van de gelden aan de gemeente is de coördinatie vanuit Oyfo betrokken bij de omvorming van JPH die in 2017 op de agenda komt te staan.

Gedurende 2016 is het vraagstuk van het door-ontwikkelen van Jeugdplein Hengelo ter tafel gekomen.

Omdat JPH wordt gezien als een goed ingericht instrument en middel is de continuïteit van de gelden voor 2017 geborgd; de bijbehorende opdracht vanuit de gemeente zal zich baseren op de geschetste ontwikkelingen.

Jeugdplein in 2017

Aanbieders

Aanbieders worden net als in voorgaande jaren na hun eerste aanmelding goedgekeurd door JPH voordat zij aanbod mogen plaatsten op de website. Opvallend blijft het aantal remedial coaches en van yoga en pedagogisch aanbod.

Jeugdplein plaatst ook activiteiten die onder de aandacht worden gebracht via mail, of persberichten en worden aangemeld bij info@jeugdpleinhengelo.nl

PR

Jeugdplein Hengelo heeft een maandelijkse activiteitenkalender die automatisch vanuit de website wordt verstuurd.

De Facebook-pagina van JPH heeft een goed bereik.

Jeugdplein Hengelo is zichtbaar op evenementen. JPH stond wederom bij de Kidslifestyle beurs Kids@thepark.

Ook was JPH weer actief aanwezig met diverse workshops van verschillende disciplines bij het Twentebad Hengelo tijdens de Zwemvierdaagse.

Aanbod

Het aanbod op de website was ook in 2017 heel divers; er zijn trouwe partners die hun aanbod met zekere regelmaat plaatsen. Ook zijn er aanbieders weggevallen; soms zijn zij niet meer actief op JPH, van sommige is de praktijk gestopt,

Veel aanbod is gratis toegankelijk, waardoor moeilijk te meten is hoeveel kinderen/jongeren via JPH op de activiteit zijn afgekomen. Men hoeft zich dan niet aan te melden.

De korte kennismakingscursussen die door Oyfo vanuit beeldend, muziek, dans of theater zijn aangeboden worden geadmistreerd binnen de cursusadministratie. Activiteiten die zich afspelen in het Techniekmuseum vallen deels onder de entreegelden of de bijdrage wordt afgerekend per activiteit.

Bij de Zomer- of Kerstactiviteiten in kader van Armoedebeleid Jeugd, zie hieronder, worden de kosten van activiteiten die Oyfo organiseert gefactureerd aan de Bibliotheek, of rechtstreeks aan de Gemeente Hengelo.

Armoedebeleid Jeugd

In 2017 organiseert Bibliotheek Hengelo de Zomerbieb voor 4-10 jarigen in Hengelo, “voor iedereen die niet op vakantie is”. De Bibliotheek betreft ook Oyfo bij de activiteiten. Het totale aanbod wordt op JPH geplaatst; de evaluatie vindt plaats tussen Bibliotheek Hengelo en JPH.

De ambitie van het Armoedebeleid Jeugd

Alle kinderen, ook die in achterstandssituaties, de mogelijkheid geven om hun talenten te ontdekken en deze te vergroten.

Het doel

zoveel mogelijk kinderen in achterstandssituaties de mogelijkheid geven mee te doen

- Door het aanbod laagdrempelig toegankelijk voor de doelgroep te maken.
- Door ondersteuningsmogelijkheden te geven om aan dit aanbod deel te nemen.

Eind 2017 organiseren Bibliotheek Hengelo en Oyfo een gezamenlijke kerstprogrammering onder de titel ‘Bijzondere technieken, dagelijkse zaken.’ Locaties zijn de Bibliotheek en Oyfo Techniekmuseum.

Gezinnen waarvan de ouders niet veel geld te besteden hebben, ontvangen van de gemeente een brief waarin alle voor hen gratis activiteiten (+ kleine extra's) zijn samengesteld. De rol van JPH is om de activiteiten tevens op de website te vermelden en hier PR voor te maken, omdat de activiteiten opengesteld worden voor alle kinderen in Hengelo.

Bijzondere technieken, dagelijkse zaken

Weekend van de Amateurkunst

Korte geschiedenis

In 2016 vierde Hengelo alweer het 10 jarig bestaan van de WAK in de stad. Waarna in 2017 editie 11 volgde: een groot evenement om de amateurkunst in Hengelo een zichtbare plek te geven. De WAK17 stond voor Weekend van de Amateurkunst. Door ervaring wijs geworden werd een maandlang amateurkunst, de MAK, omgezet in een week of een weekend amateurkunst; de WAK. In de afgelopen 11 jaar heeft de WAK een belangrijke rol gespeeld in de versteviging van het amateurveld.

Organisatie

De organisatie van de WAK17 werd in opdracht van de Gemeente Hengelo uitgevoerd door Simone Roerink, coördinatie WAK17 en vertegenwoordiger namens de amateurkoepels, en Oyfo Kunst & Techniek, organisatie WAK17.

Wie zijn erbij betrokken

Hengelose gesubsidieerde (kunst) instellingen: Bibliotheek Hengelo, Rabotheater (m.i.v. 1 september 2017 Schouwburg Hengelo), Oyfo Kunst & Techniek (de samensmelting van Techiekmuseum HEIM, CREA en Muziekschool Hengelo), Federatie van Hengelose Muziekverenigingen, Hengelose Korenkoepel, Podium Kunsten Hengelo, Platform Beeldend Amateurkunstenaars Hengelo en de Gemeente Hengelo als opdrachtgever.

Startmoment 2017

Op 8 januari 2017 organiseerde de organisatie van WAK17 de aftrap bij Buitenplaats de Houtmaat met een brainstorm in aanwezigheid van wethouder cultuur Claudio Bruggink.

De, inmiddels traditioneel, goedbezochte brainstormbijeenkomsten zorgen voor een gezamenlijke invulling van de geschetste koers. Hiermee werd in februari-maart een definitieve aanzet naar de programmering tot stand gebracht. Tijdens de bijeenkomst werd het veld uitgenodigd het initiatief tot programmering te nemen en de 'maker' van de WAK te worden. Uitwisseling, samen bepalen en cross-overs werden gestimuleerd.

Data WAK17

De WAK-projectweek vond plaats van maandag 11 september tot en met zondag 17 september, waarbij de nadruk lag op presentaties in de binnenstad op vrijdag 15, zaterdag 16 en zondag 17 september 2017. De amateurkunst opende met WAK17 het cultureel seizoen. Decentraal organiseerde de WAK gedurende het hele jaar projecten in de wijken met betrekking tot de Community Art.

De doelgroep

- Beoefenaars vanuit alle disciplines, van alle leeftijden, de organiserende en medewerking verlenende partijen, de inwoners van Hengelo en de bezoekers van de binnenstad.
- De netwerken van amateurkunstenaars c.q. -verenigingen en de culturele instellingen - vele geïnteresseerden en genodigden. De amateurkunstenaars zijn vertegenwoordigd in 4 amateurkunstkoepels (muziek/koren/podiumkunsten/beeldende kunst). Deze koepels hebben nauw contact met groepen/verenigingen/individuele kunstenaars.
- De (aan de amateurkunst verbonden) professionals in alle kunstdisciplines.

Programma

De WAK17 had diverse thematische onderdelen.

De opening op donderdag 14 september vond plaats bij Brasserie So Nice met de 1e editie van Route 074 (KLEIN!KUNST) en was ook de opening van RAAM!KUNST; van 14 september t/m 5 oktober exposeerden amateurkunstenaars hun werken in etalages in de binnenstad.

Vrijdag 15 september was het Meezingfestival in Schouwburg Hengelo.

PLEIN!KUNST op zaterdag en zondag bestond uit een breed programma van optredens, waaronder ook van Oyfo Dans en Oyfo Muziek.

PARK!KUNST had een programmering van o.a. Oyfo Muziek bij Buitenplaats de Houtmaat
Ook in het Prins Bernhard Plantsoen stond een brede programmering gepland. De vrije acts in het centrum traden op onder de titel STRAAT!KUNST.

Vanwege de slechte weersvoorspellingen besloot de organisatie alle optredens daar waar nodig onder te brengen in de Schouwburg Hengelo hetgeen deels een wijziging in het programma teweeg bracht en de toeloop van winkelend publiek door het slechte weer en de aanpassingen helaas minder was dan vorige jaren.

Bereik

Aan de WAK17 deden mee ruim 1250 amateurkunstenaars uit alle disciplines.

PR en media

De WAK Hengelo heeft een aantal eigen kanalen: Facebook en Twitter (www.facebook.com/wak.hengelo) en maakt tevens gebruik van de website Kunst in Hengelo, de website van de vier Hengelose amateurkunstkoepels: Podiumkunsten Hengelo, Federatie van Hengelose Muziekverenigingen, de Hengelose Koren Koepel en het Platform Beeldend Amateurkunstenaars Hengelo (www.kunstinhengelo.nl). De WAK17 heeft programmaflyers en affiches uitgegeven en Centercomborden langs de uitvalswegen en in het centrum geplaatst.

Radio Hengelo TV hield interviews en besteedde in vaste rubrieken aandacht aan de WAK. Daarnaast was er aandacht in lokale en regionale kranten, via Wij zijn Hengelo (vh. Bureau Hengelo), overige social media, websites van verenigingen, groepen en samenwerkingspartners, en mond tot mond reclame.

Financiën

WAK17 werd mogelijk gemaakt door een subsidie vanuit de GIDS Gelden, Gezond in de Stad. Tevens ontving de WAK17 een subsidie van de Rabobank Centraal Twente.

Stichting Oyfo was als organisator van de WAK aanvrager van de beide subsidies.

De WAK in Hengelo laat zien hoe verbonden amateurkunstenaars met elkaar zijn en hoe betrokken de stad is bij de amateurkunst. Dit uit zich in de intrinsieke behoefte om samen te werken, kennis en ervaring te delen en de grote tolerantie ten opzichte van elkaar.

Verkorte jaarrekening 2017

Versie d.d. 27-06-2018

Inhoud:

Blad 1: balans

Blad 2: staat van baten en lasten

Blad 3: kasstroomoverzicht

Blad 4 en verder: toelichting

Jaarrekening

Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)

BALANS (activazijde)	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Grond	393.325		393.325	
Gebouwen	1.156.187		1.211.250	
Automatisering	1.854		3.379	
Inventaris	21.829		33.522	
Instrumentarium	35.506		46.397	
		1.608.701		1.687.873
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
- Debiteuren	33.895		44.539	
- Te vorderen lesgelden	7.737		0	
- Te vorderen inzake cao-transitie	721.788		1.302.719	
- Overige vorderingen, overlopende activa	50.665		146.354	
		814.085		1.493.612
Liquide middelen		1.246.764		957.725
TOTAAL ACTIVA		3.669.550		4.139.210
BALANS (passivazijde)				
EIGEN VERMOGEN				
Stichtingskapitaal	0		0	
Algemene reserve	62.321		122.705	
Bestemmingsreserve	847.980		874.694	
		910.301		997.399
VOORZIENINGEN				
Cao-transitie	907.528		1.297.461	
Investeringen	2.995		5.510	
Onderhoud	310.108		313.864	
		1.220.631		1.616.835
LANGLOPENDE SCHULDEN				
Lening gemeente Hengelo		583.456		592.079
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Crediteuren	217.820		164.963	
Te betalen belastingen en sociale lasten	96.335		102.946	
Overige schulden en overlopende passiva	641.007		664.988	
		955.162		932.897
TOTAAL PASSIVA		3.669.550		4.139.210

Staat van baten en lasten 2017

STAAT VAN BATEN EN LASTEN	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
BATEN			
Lesgelden	484.111	481.200	478.209
Subsidie gemeenten	1.907.810	1.898.400	1.881.609
Overige subsidies	161.192	76.500	125.436
Projecten	130.124	144.500	219.098
Museumopbengsten	127.787	148.000	131.471
Sponsorbijdragen	51.400	57.200	64.704
Nevenexploitaties	63.509	91.000	79.507
Overige baten	322.743	74.500	92.345
Totaal baten	3.248.676	2.971.300	3.072.379
LASTEN			
Lonen en salarissen	2.208.968	2.217.600	2.248.380
Afschrijvingen	80.047	78.814	86.557
Overige bedrijfslasten			
Huisvestingslasten	442.431	385.000	404.699
Algemene beheerslasten	191.558	103.000	119.396
Specifieke lasten	382.427	191.000	232.763
Totaal lasten	3.305.431	2.975.414	3.091.795
BEDRIJFSRESULTAAT	-56.755	-4.114	-19.416
Financiële baten en lasten	-30.343	-36.600	-38.174
RESULTAAT vòòr resultaatbestemming	-87.098	-40.714	-57.590
Incidentele baten en lasten	0	0	519.628
RESULTAATBESTEMMING			
Mutatie algemene reserve	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserve	0	2.500	2.655
Mutatie bestemmingsreserve	26.714	26.714	26.714
RESULTAAT nà resultaatbestemming	-60.384	-16.500	486.097

Kasstroomoverzicht over 2017

KASSTROOMOVERZICHT	2017	
	€	€
Bedrijfsresultaat		-56.755
mutatie in voorzieningen		-396.204
- afschrijvingen investeringen	80.047	
- afschrijvingen desinvesteringen	0	
totaal afschrijvingen	80.047	80.047
veranderingen in het werkkapitaal:		
- vorderingen	679.527	
- overige schulden	22.265	
		701.792
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		328.880
interestbaten		-30.343
Kasstroom uit operationele activiteiten		298.537
- investeringen in materiële vaste activa	-875	
- mutatie in bestemmingsreserve	0	
- mutatie in voorziening onderhoud	0	
- desinvesteringen in materiële vaste activa	0	
kasstroom uit investeringsactiviteiten		-875
Aflossingen leningen		-8.623
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-8.623
Netto kasstroom		289.039
Liquide middelen begin boekjaar		957.725
Liquide middelen ultimo boekjaar		1.246.764
Totaal mutatie liquide middelen		289.039

Het kasstroomoverzicht over 2017 is volgens de indirecte methode. In verband met de fusie per 2017 is het eenmalig niet mogelijk om een kasstroomoverzicht te tonen over voorgaand jaar.

Toelichting op de jaarrekening

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening 2017 van Stichting Oyfo heeft betrekking op het tijdvak van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

Stichting Oyfo is m.i.v. 1 januari 2017 ontstaan uit de fusie van het Hengelo's Educatief Industriemuseum (Heim) CREA, Centrum voor kunstzinnige vorming (Crea) en de Stichting Algemene Muziekschool Hengelo er Omstreken (Muziekschool Hengelo).

In verband met deze fusie zijn de vergelijkende cijfers over 2016 samengevoegd vanuit de individuele jaarrekeningen van beide opgeheven Stichtingen. Hierbij is de presentatie van de vergelijkende cijfers op enkele rubrieken gewijzigd, dit ter bevordering van het inzicht in de jaarrekening

Stichting Oyfo, statutair gevestigd te Hengelo heeft als doelstelling het bevorderen van cultuur en het ontwikkelen van activiteiten op het terrein van creativiteitsontwikkeling, in het bijzonder op het gebied van techniek, beeldende kunst, muziek, dans en theater.

Daarnaast wil Oyfo een of meer rijksmonumenten als monument en museum als historisch ergoed in stand houden en beschermen op grond van de Monumentenwet 1988 en deze voor bezichtiging openstellen.

Tevens scheidt en exploiteert Oyfo een permanente gelegenheid waar op educatieve- en onderhoudende wijze een overzicht wordt gegeven van de industriële geschiedenis van Hengelo en omgeving tijdens haar groei van agrarisch dorp tot industriestad.

Het KvK-nummer van Stichting Oyfo is: 41027070

In het verslagjaar heeft Stichting Oyfo velerlei activiteiten verricht, zowel op grond van de vraag vanuit de deelnemende gemeentes als uit de markt.

Stichting Oyfo hanteert als rechtspositie de cao Kunsteducatie.

De vergelijkende cijfers omvatten een gelijke periode op basis van dezelfde grondslagen en zijn weergegeven in euro's.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening zijn gebaseerd op de richtlijnen voor de jaarverslaggeving overeenkomstig de richtlijn RJK C1, getiteld "Kleine organisaties zonder winststreven".

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde vermeerderd met de kosten om het actief op zijn plaats in staat van gebruik te krijgen minus afschrijvingen, uitgaande van de veronderstelde levensduur van de onderscheiden typen materiële vast activa.

Van subsidies die worden ontvangen op investeringen in activa wordt een bestemmingsreserve gevormd. Van deze reserve wordt jaarlijks een evenredig deel aangewend als dekking van de afschrijvingen op deze activa.

De afschrijvingen zijn gebaseerd op een vast percentage van de aanschafwaarde. De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Grond	0%
- Gebouwen	2,5 - 10%
- Installaties	5%
- Instrumentarium	10%
- Inventaris	10-33%
- Automatisering	20-33%

Debiteuren

De debiteuren zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, minus de daarop getroffen voorziening wegens veronderstelde oninbaarheid van de debiteurenvordering.

Te vorderen van deelnemende gemeentes

De toegekende subsidies van gemeentes zijn pas definitief na vaststelling van de subsidies door de deelnemende gemeentes.

Te vorderen inzake cao-transitie

De vorderingen worden opgenomen tegen de bijdrage volgens de brief van gemeente Hengelo d.d 2 februari 2017, onder aftrek van de daadwerkelijke declaraties met betrekking tot het traject van de cao-transitie.

Overige vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting is volledig vrij besteedbaar, met uitzondering van de bestemmingsreserve.

De bestemmingsreserve is dat gedeelte van het eigen vermogen waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven. Deze beperking is door het bestuur aangebracht. Doel van deze reserve is de continuïteit op korte en middellange termijn te waarborgen door de buffer voor (on)voorzienbare risico's op een aanvaardbaar niveau te brengen.

Voorzieningen

De voorziening cao-transitie is gevormd om de toekomstige kosten inzake overgang van CAR-UWC naar cao KE te dekken. De verplichtingen van genoemde voorziening per balansdatum zijn gewaardeerd op basis van de garantiestelling gemeente Hengelo (brief d.d. 2 februari 2017) minus de daadwerkelijke bestedingen ten laste van deze voorziening.

De voorziening voor groot onderhoud is gebaseerd op het onderhoudsplan tot en met 2015. De belangrijkste posten uit het onderhoudsplan betreffen het herstel van gevels en vloeren, binnen- en buitenschilderwerk en de vervanging van de dakbedekking.

De waardering per balansdatum is tegen nominale waarde.

Lopende schulden

De langlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de staat van baten en lasten

Algemeen

In de staat van baten en lasten worden de baten en lasten opgenomen, die betrekking hebben op het boekjaar met inachtneming van hetgeen hierna is vermeld.

Pensioenen

De collectieve pensioenregeling is ondergebracht bij PFZW (CAO Kunsteducatie) en is naar zijn aard een toegezegd-pensioenregeling op basis van middelloonstelsel. De onderneming heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Baten

De opbrengst van de les gelden inzake de jaarcursussen zijn bepaald op basis van de werkelijk verrichte lesmomenten in het betreffende kalenderjaar. Hierop is geanticipeerd met kortingen achteraf over het lopende schooljaar per balansdatum.

Lasten

De verantwoorde lasten hebben betrekking op het verslagjaar, tenzij anders vermeld.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht in het jaar waarin de gesubsidieerde uitgaven ten laste komen, ofwel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Investeringsubsidies worden als vooruitontvangen onder de passiva opgenomen of worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Incidentele baten en lasten

Tot incidentele baten en lasten worden die posten gerekend die niet rechtstreeks voortvloeien uit de normale bedrijfsuitoefening, betrekking hebben op voorgaande boekjaren en/ of anderszins een incidenteel karakter hebben.

Toelichting op de balans

Vaste Activa

Materiële vaste activa

	2017 €	2016 €
Boekwaarde per 31 december	<u>1.608.701</u>	<u>1.687.873</u>

Het pand is voor totaal € 1.850.000 belast met een tweetal hypotheek. Aan de gemeente Hengelo is het recht van eerste hypotheek verstrekt voor een bedrag van € 1.500.000. Aan de Rabobank is het recht van tweede hypotheek verstrekt voor een bedrag van € 350.000. Deze tweede hypotheek is in 2006 gevestigd als onderpand voor een destijds noodzakelijk kortlopend krediet. Deze kredietfaciliteit bestaat inmiddels niet meer.

Vlottende activa

Debiteuren

	2017 €	2016 €
Boekwaarde per 31 december	<u>33.895</u>	<u>44.539</u>

De debiteuren worden opgenomen voor het nominale bedrag onder aftrek van dat deel dat naar verwachting oninbaar of dubieus zal zijn.

Te vorderen van deelnemende gemeentes

Specificatie verloop subsidie deelnemende gemeentes:	€	€
<u>Gemeente Hengelo</u>		
<u>Verloop subsidie Heim/Crea 2017:</u>		
- toegekende subsidie 2017	747.257	
- ontvangen subsidie 2017	<u>747.257</u>	
Subtotaal te verrekenen per 31-12-2017		0
<u>Gemeente Hengelo</u>		
<u>Verloop subsidie Muziekschool Hengelo 2017</u>		
- toegekende subsidie 2017	1.148.388	
- ontvangen subsidie 2017	<u>1.148.388</u>	
Subtotaal te verrekenen per 31-12-2017		0
<u>Gemeente Hof van Twente</u>		
<u>Verloop subsidie gemeente Hof van Twente 2017</u>		
- toegekende subsidie 2017	12.165	
- ontvangen subsidie 2017	<u>12.165</u>	
Subtotaal te verrekenen per 31-12-2017		0
Boekwaarde per 31 december	te vorderen	<u>0</u>

De reguliere subsidies van de deelnemende gemeentes zijn volgens de voorlopige toekenningen van deze gemeentes geheel ontvangen in het boekjaar 2017. De beschikkingen worden definitief vastgesteld op basis van dit jaarverslag. De subsidies van de deelnemende gemeentes met betrekking tot 2016 zijn vastgesteld in 2017 op basis van het verstrekte jaarverslag 2016.

<i>Te vorderen lesgelden</i>	2017 €	2016 €
Boekwaarde per 31 december	<u>7.737</u>	<u>0</u>

Dit betreft de te vorderen lesgelden schooljaar 2017 - 2018, respectievelijk schooljaar 2016 - 2017.

<i>Te vorderen inzake cao-transitie</i>	2017 €	2016 €
Boekwaarde per 31 december	<u>721.788</u>	<u>1.302.719</u>

Dit betreft de te vorderen gelden inzake kosten voor de cao transitie op basis van de brief van gemeente Hengelo d.d. 2 februari 2017. Gezien de grootte van de posten "te vorderen inzake cao-transitie" en "voorziening cao-transitie" zijn beide posten separaat op de balans opgenomen.

<i>Overige vorderingen en overlopende activa</i>	2017 €	2016 €
Boekwaarde per 31 december	<u>50.665</u>	<u>146.354</u>

<i>Liquide middelen</i>	2017 €	2016 €
Boekwaarde per 31 december	<u>1.246.764</u>	<u>957.725</u>

De mutatie in de liquide middelen over het boekjaar 2017 bedraagt € 289.039,- positief. Met betrekking tot de mutatie in de liquide middelen verwijzen wij naar paragraaf "kasstroomoverzicht over 2017".

Eigen vermogen

Stichtingskapitaal

Het verloop van het stichtingskapitaal is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	0	90
- overheveling naar algemene reserve	0	-90
- toevoeging uit resultaatverdeling;	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	122.705	-600.313
- toevoeging uit vrijval bestemmingsreserve	0	239.922
- toevoeging vanuit het resultaat 2017	0	483.096
- onttrekking vanuit het negatieve resultaat 2017	-60.384	0
Boekwaarde per 31 december	<u>62.321</u>	<u>122.705</u>

Bestemmingsreserve

Het verloop van de bestemmingsreserve is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	874.694	2.318.926
- Af: besteed in boekjaar	0	0
- Bij: dotatie in boekjaar	<u>0</u>	<u>-1.417.518</u>
	0	-1.417.518
Uit resultaatbestemming	-26.714	-26.714
Boekwaarde per 31 december	<u>847.980</u>	<u>874.694</u>

De bestemmingsreserve is als volgt opgebouwd:

	€	€
- kosten verbouwing	747.980	774.694
- verwachte kosten instrumentarium	100.000	100.000
Boekwaarde per 31 december	<u>847.980</u>	<u>874.694</u>

De bestemmingsreserve kosten verbouwing is aangewend voor matching met de afschrijvingskosten van de gebouwen en is niet meer vrij beschikbaar.

Voorzieningen

Voorziening cao-transitie

	2017 €	2016 €
Het verloop van deze voorziening is als volgt:		
Boekwaarde per 1 januari	1.297.461	0
Af: besteed in het boekjaar / vrijval	389.933	341.736
	<u>907.528</u>	<u>-341.736</u>
Bij: actualisatie o.b.v. garantiestelling gemeente	0	973.096
Bij: dotatie door vrijval voorziening inactieven	0	666.101
Boekwaarde per 31 december	<u>907.528</u>	<u>1.297.461</u>

In de balans is voor een meer duidelijk beeld onder vlottende activa de post "te vorderen cao-transitie" opgenomen.

Voorziening onderhoud

Het verloop van de voorziening onderhoud is als volgt:

	2017 €	2016 €
Boekwaarde per 1 januari	313.864	283.918
Af: besteed in het boekjaar / vrijval	28.756	5.054
	<u>285.108</u>	<u>278.864</u>
Af: vrijval ten gunste van resultaat	0	0
Bij: toegevoegd ten laste van resultaat	25.000	35.000
Mutaite t.g.v. voorziening inactieven	0	0
Boekwaarde voorziening onderhoud per 31 december	<u>310.108</u>	<u>313.864</u>

Investeringsubsidies

Het verloop van de investeringssubsidie is als volgt:

	2017 €	2016 €
Boekwaarde per 1 januari	5.510	4.648
Bij: ontvangen in het boekjaar	0	2.893
	<u>5.510</u>	<u>7.541</u>
Af: vrijval ten gunste van resultaat	2.515	2.031
Bij: toegevoegd ten laste van resultaat	0	0
Boekwaarde investeringssubsidies per 31 december	<u>2.995</u>	<u>5.510</u>

Langlopende schulden

Lening gemeente Hengelo

	2017	2016
	€	€
- Lening	592.079	1.175.330
- af: kwijtschelding gemeente	0	575.000
- af: aflossing boekjaar	0	0
- af: kortlopend deel	8.623	8.251
Boekwaarde per 31 december	<u>583.456</u>	<u>592.079</u>

Dit betreft een annuïteitenlening met een looptijd van 33 jaar. De schuld moet in zijn geheel zijn afgelost medio 2049.

€ 544.907,- heeft een looptijd langer dan 5 jaar. Het rentepercentage bedraagt 4,5%.

Een bedrag van € 8.623,- betreft de aflossingsverplichting 2018 en is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Crediteuren

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 31 december	<u>217.820</u>	<u>164.963</u>

Te betalen belastingen en sociale premies

	2017	2016
	€	€
- te betalen belastingen en sociale premies	86.849	81.861
- te betalen pensioenpremies	2.708	21.085
- te betalen omzetbelasting	6.778	0
Boekwaarde per 31 december	<u>96.335</u>	<u>102.946</u>

Overige schulden en overlopende passiva

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 31 december	<u>641.007</u>	<u>664.988</u>

Betreft diverse nog te betalen bedragen in 2018, waarvoor in 2017 een verplichting is aangegaan en vooruitontvangen bedragen betrekking hebbende op 2018.

Het opgenomen bedrag te betalen huisvestingskosten betreft de met de gemeente overeengekomen eigen bijdrage voor de toekomstige nieuwe huisvesting van de Muziekschool Hengelo na de fusie met Heim/Crea.

Over de renteschuld is gedurende het jaar geen rente toegevoegd.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De Waterstaatskerk zal tot aan het moment waarop de gemeente Hengelo het eigendom overdraagt aan een nieuwe eigenaar ten aanzien van het gebruik van dit pand niets veranderen. Dat wil zeggen, gebruik door Oyfo is om niet, de huurinkomsten worden afgedragen aan gemeente Hengelo en de kosten inzake gas, water, elektriciteit zijn voor rekening van Oyfo.

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is ongeveer € 101.000,-.

Met EMGA exploitatiemaatschappij Groot-Ammers BV is een huurverplichting aangegaan van ongeveer € 67.000,- per jaar. De resterende looptijd van de huurcontracten met EMGA exploitatiemaatschappij Groot-Ammers B.V. is 27 maanden.

Met de gemeente Hengelo is een huurverplichting aangegaan van ongeveer € 34.000,- per jaar inzake de huur van locatie Deldenerstraat met een resterende looptijd van 2 maanden.

De gemeente Hengelo heeft in 2009 een 40 jarige rente en aflossingsvrije hypothecaire lening van € 681.811,- verstrekt. Deze lening zal aan het eind van de looptijd worden afgelost uit een door de gemeente gevormde voorziening. Deze lening is op basis van een bestuursbesluit toegevoegd aan de bestemmingsreserve verbouw. Bij verkoop van het pand vóór 2049 dient de lening terugbetaald te worden aan de gemeente Hengelo.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

Lesgelden

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal lesgelden	484.111	481.200	478.209

De gerealiseerde lesgelden zijn ongeveer gelijk aan de begroting en realisatie in kalenderjaar 2016.

Subsidie gemeentes

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
- gemeente Hengelo Muziekschool Hengelo	1.148.388	1.148.400	1.129.524
- gemeente Hengelo Heim/Crea	747.257	740.000	734.984
- gemeente Hof van Twente	12.165	10.000	17.101
Totaal subsidie gemeentes	1.907.810	1.898.400	1.881.609

Het betreft de ontvangen subsidiebedragen volgens de voorlopige toekenning van gemeentes. Wij verwijzen hierbij naar de specificatie verloop subsidie deelnemende gemeentes.

Overige subsidies

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal overige subsidies	161.192	76.500	125.436

De combinatiefunctiesubsidie valt hoger uit wegens het niet begroten van het Jeugdplein.
De doelsubsidie is hoger uitgevallen dan begroot wegens hogere baten voor de Week van de amateurkunst.

Projecten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal opbrengst projecten	130.124	144.500	219.098

De lagere opbrengsten uit projecten zijn het gevolg van lagere baten uit schoolprojecten.

Museumopbrengsten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal opbrengst museum	127.787	148.000	131.471

Sponsorbijdragen

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal opbrengst sponsoring	51.400	57.200	64.704

De giften blijven achter bij begroting.

Nevenexploitaties

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal opbrengst nevenexploitaties	63.509	91.000	79.507

De verwachte stijgende omzet uit horeca en automaten is niet gehaald.

Overige baten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal overige baten	322.743	74.500	92.345

De hieronder opgenomen frictiekosten betreffen gemaakte kosten voor de fusie. De kosten zijn in de lasten opgenomen onder de rubrieken waar ze horen.

De doorbelaste kosten gemeente Hengelo betreffen gemaakte kosten inzake de cao-transitie, welke niet zijn opgenomen in de voorziening.

Onder de verhuuropbrengsten zijn onder andere de doorbelaste kosten inzake huur aan de Deldenerstraat opgenomen aan Wijkkracht over het jaar 2017.

Lasten

Personeelslasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal personeelslasten	<u>2.208.968</u>	<u>2.217.600</u>	<u>2.248.380</u>

Onder de loonkosten zijn de kosten van wachtgelders en de kosten van afvloeiing niet opgenomen. Deze kosten worden rechtstreeks verwerkt in de voorziening cao-transitie.

Specificatie sociale lasten:

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
- premies sociale verzekeringen	245.336	289.504	207.211
- pensioenpremies	167.659	199.034	138.336
Totaal sociale lasten	<u>412.995</u>	<u>488.538</u>	<u>345.547</u>

Specificatie overige personeelslasten:

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal overige personeelslasten	<u>-4.544</u>	<u>153.300</u>	<u>47.497</u>

De overige personeelslasten vallen negatief uit, wegens de ontvangen gelden wegens ziekte van medewerkers. Daarbij was er een bedrag van € 80.000,- opgenomen als kosten voor de tweede fase reorganisatie, terwijl deze kosten onder andere rubrieken zijn verantwoord

Afschrijvingen

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Subtotaal afschrijvingen	80.047	81.314	89.212
- dotatie bestemmingsreserve (over het resultaat)	0	-2.500	-2.655
Totaal afschrijvingen	<u>80.047</u>	<u>78.814</u>	<u>86.557</u>

De afschrijvingslasten blijven onder begroting doordat de afschrijvingslasten van het gebouw waren begroot op het saldo na mutatie in de bestemmingsreserve.

Overige bedrijfslasten

Huisvestingslasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal huisvestingslasten	<u>442.431</u>	<u>385.000</u>	<u>404.699</u>

De overschrijding ten opzichte van de begroting is voornamelijk het gevolg van extra gemaakte kosten voor asbestsanering.

Algemene beheerslasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal algemene beheerslasten	191.558	103.000	119.396

De overschrijding ten opzichte van de begroting is het gevolg van de hogere accountants- en advieskosten alsmede hogere automatiseringskosten. Deze kosten zijn gemaakt in verband met de fusie. Tegenover deze hogere kosten staat de niet begrote opbrengst frictiekosten onder de baten. Daarnaast is de voorziening dubieuze debiteuren opgehoogd.

Specifieke lasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal specifieke lasten	382.427	191.000	232.763

Onder de specifieke lasten zijn hogere kosten opgenomen als het gevolg van de fusie. Met name op het gebied van marketing en promotie zijn extra kosten gemaakt. Tevens zijn er kosten gemaakt voor het onderzoeken van de opties van een verhuizing naar een nieuwe locatie. Tegenover deze hogere kosten staat de niet begrote opbrengst frictiekosten onder de baten.

Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal financiële baten en lasten	-30.343	-36.600	-38.174

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Totaal incidentele baten en lasten	0	0	519.628

Financiële gegevens/kengetallen

	Realisatie 2017
- verhouding algemene reserve / totale lasten	1,9%
- liquiditeit; vlottende activa en liquide middelen / kortlopende schulden	2,16

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2018 zijn - tussen ultimo 2017 en datum controleverklaring - geen noemenswaardige gebeurtenissen die een aanpassing van of een toelichting in de financiële overzichten noodzakelijk maken.

Resultaatverdeling

De jaarrekening 2017 is vastgesteld door de bestuurder op 24 mei 2018. De bestuurder stelt voor het resultaat over het boekjaar 2017 ad € 87.098,- negatief als volgt te verdelen:

	€
- mutatie bestemmingsreserve	-26.714
- mutatie algemene reserve	-60.384
Totaal resultaat boekjaar 2017	<u>-87.098</u>

De Raad van Toezicht heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel in de vergadering op 13 juni 2018.

Bezoldiging topfunctionarissen met en zonder dienstbetrekking

In het kader van artikel 4.1 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) vermelden wij de volgende functionarissen:

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking:

Naam functionaris	Beloning boekjaar 2017	Belastbare onkosten- vergoedingen (vast en variabel)	Voorziening t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	Functie(s)	Dienstverband boekjaar 2017 (uren en periode) <i>totaal fte</i>
- L.G. Kerkhof	€ 77.450	€ -	€ 7.595	bestuurder	36 uren per week 01-01-17/31-12-17 <i>1,0 fte in 2017</i>

De beloningen van bovengenoemde functionarissen blijven onder de gestelde normen voor de WNT. Voor mevrouw L. Kerkhof bedraagt de norm € 181.000,-

In onderstaande tabel staan de vergelijkende cijfers over verslagjaar 2016:

Naam functionaris	Beloning boekjaar 2016	Belastbare onkosten- vergoedingen (vast en variabel)	Voorziening t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	Functie(s)	Dienstverband boekjaar 2016 (uren en periode) <i>totaal fte</i>
- L.G. Kerkhof	€ -	€ -	€ -	bestuurder Heim/Crea	
- Crea (mevrouw L.G. Kerkhof)	€ 20.000	€ -	€ -	interim SMH (week 31 t/m week 52) directeur ad	1)
- De Creatieve Krachtcentrale (de heer J.P.C. Boonekamp)	€ 7.568	€ 482	€ -	interim SMH (week 1 t/m week 5)	2)

- BMC Advies (de heer G. ter Veer)	€ 39.804	€ 8.430	€	- directeur ad interim SMH (week 4 t/m week 25)	3)
---------------------------------------	----------	---------	---	---	----

1) Mevrouw L.G. Kerkhof was werkzaam in vijf maanden, waarbij het maximum € 24.000,- per maand bedraagt, in totaal over zes maanden € 120.000,-. De uitbetaling blijft onder de normering.

2) De heer J.P.C. Boonekamp was vijf weken werkzaam in 2016 (reeds vanaf september 2014 werkzaam voor de muziekschool). Derhalve is reguliere norm van toepassing. In de overeenkomst is afgesproken dat drie dagen per week wordt gewerkt:

3 dagen maal 5 weken = 15 dagen in 2016. De berekende norm is 15/261 dagen = 5,75% (deeltijdpercentage) maal de algemene norm van € 179.000,- = € 10.287,-.

De uitbetaling blijft onder de normering.

3) De heer G. ter Veer was werkzaam in zes maanden, waarbij het maximum € 24.000,- per maand bedraagt, in totaal over zes maanden € 144.000,-. De uitbetaling blijft onder de normering.

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking:

Naam functionaris	Beloning boekjaar 2017	Belastbare onkosten- vergoedingen (vast en variabel)	Voorziening t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	Functie(s)
- W.W. Waninge	€	-	€	- voorzitter Raad van Toezicht
- E.Y. Prent	€	-	€	- lid Raad van Toezicht
- J.H. ter Hofte-Visser	€	-	€	- lid Raad van Toezicht
- J. Stuij	€	-	€	- lid Raad van Toezicht
- J. van Beem	€	-	€	- lid Raad van Toezicht
- N.B. Euverman	€	-	€	- lid Raad van Toezicht
- H.B.A. Grimberg	€	-	€	- lid Raad van Toezicht

Genoemde functionarissen hebben het gehele kalenderjaar 2017 hun functie vervuld voor Oyfo
De bezoldiging van alle leden van het bestuur bedraagt in 2017 totaal € 0,-

De bezoldiging van de heer Waninge, als voorzitter van de Raad van Toezicht blijft onder de norm voor de WNT. De norm bedraagt voor deze functie € 27.150,-.

De bezoldiging van de overige leden van het bestuur blijven onder de norm voor de WNT. De norm voor deze functies bedraagt €18.100,-.

In onderstaande tabel staan de vergelijkende cijfers over verslagjaar 2016:

Naam functionaris	Beloning boekjaar 2016	Belastbare onkosten- vergoedingen (vast en variabel)	Voorziening t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	Functie(s)
- E.Y. Prent	€ -	€ -	€ -	- voorzitter bestuur Muziekschool He
- M. Vonk	€ -	€ -	€ -	- lid bestuur Muziekschool Hengelo
- W.W. Waninge	€ -	€ -	€ -	- voorzitter bestuur Heim/Crea
- J.H. ter Hofte-Visser	€ -	€ -	€ -	- secretaris bestuur Heim/Crea
- J. Stuip	€ -	€ 709	€ -	- peningmeester bestuur Heim/Crea
- J. van Beem	€ -	€ -	€ -	- lid bestuur Heim/Crea
- N.B. Euverman	€ -	€ -	€ -	- lid bestuur Heim/Crea
- H.B.A. Grimberg	€ -	€ -	€ -	- lid bestuur Heim/Crea

De bezoldiging van alle leden van het bestuur bedraagt in verslagjaar 2016 € 0,-.

De bezoldiging van de topfunctionarissen en leden bestuur blijven ruim onder de norm die voor Oyfo van toepassing is in het kader van Wet normering topinkomens voor het kalenderjaar 2017.

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant staat op de volgende pagina.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van Toezicht en het bestuur van Stichting Oyfo

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Oyfo te Hengelo (O) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Oyfo per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn RJK C1 'Kleine organisaties zonder winststreven' en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Oyfo zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met RJk C1 'Kleine organisaties zonder winststreven'..

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn RJk C1 'Kleine organisaties zonder winststreven' en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, regeling controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of

de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 29 juni 2018

Hoogachtend,
SMK Audit B.V.
namens deze

was getekend

H.H.M. Michorius RA

